

SCREENING AF
KULTURMILJØER
**LEMVIG
KOMMUNE**

PROJEKTTEAM

Mogens A. Morgen
Simon Ostenfeld Pedersen
Mette Boisen Lyhne
Cecilie Julie Nielsen
Kasper Albrektsen
Mathilde Kirkegaard
Jakob Ørum
Amal Ashur
Anne Kühl Hansen
Alex Hjøllund Enevoldsen

Projektet udføres af Arkitektskolen Aarhus i samarbejde med Realdania.
Rapporten må ikke gengives, undtagen i sin helhed, uden godkendelse fra Arkitektskolen Aarhus.

FORORD

Arkitektskolen Aarhus sætter med projektet Screening af Danmarks Kulturmiljøer fokus på kulturmiljøer og bebyggede helheder i Danmark. Med en screening, der skal udvælge særligt værdifulde kulturmiljøer, er formålet med projektet at pege på de værdier og udviklingspotentialer, som den byggede kulturarv rummer.

Kulturmiljøer handler ikke blot om bevaring, men skal have værdi for mennesker i dag. De fysiske spor i kulturmiljøerne fortæller stedspecifikke og ofte kraftfulde historier, som potentielt kan styrke lokale erhverv og tiltrække turister og tilflyttere, såfremt deres fortællekraft aktualiseres og aktiveres.

Projektets ambition er at tilvejebringe et strategisk og metodisk overblik, hvormed kommunerne kan identificere kulturmiljøernes værdier. De lokale fortællinger synliggøres og bliver derved et redskab til at aktivere kulturmiljøerne som en ressource for udvikling i kommunerne.

Gennem en dialogbaseret proces med de kommuner som Arkitektskolen Aarhus har besøgt, er der udviklet en metode til Screening af Kulturmiljøer (SAK). Målet er at tilvejebringe et håndterbart redskab, der på enkel vis kan anvendes af kommunerne, som er myndighed på kulturmiljøområdet.

Kulturmiljøerne i Danmark rummer store bygningskulturelle værdier med mange spændende kulturhistoriske fortællinger. Ved at sætte disse fortællinger i spil kan vi sammen bevare og udvikle kulturmiljøernes store iboende potentialer.

SCREENING AF DANMARKS
KULTURMILJØER

Kulturmiljøer har en unik sammensætning af stedbundne fortællinger og potentialer, der kan udvikles som styrkepositioner i kommunen. Kulturmiljøer giver os en forståelse af, hvem vi er, og hvor vi kommer fra. Og udvikling af kulturmiljøernes bygningskultur kan være en god forretning – ikke alene for den enkelte ejer, men også for omkringliggende boliger og kommunen som helhed, fordi kulturmiljøerne kan skabe øget livskvalitet og økonomisk værdi i forhold til turisme, erhverv og bosætning.

Arkitektskolen Aarhus har i 2016-2017 gennemført en strategisk screening af kulturmiljøer i 22 kommuner. Med initiativet Screening af Danmarks Kulturmiljøer tilbydes yderligere 30 kommuner en screening af deres værdifulde kulturmiljøer, således at størstedelen af landets kulturmiljøer og værdien af dem bliver kendt. Screeningen af kulturmiljøer gennemføres i et samarbejde mellem kommuner, museer og Arkitektskolen Aarhus.

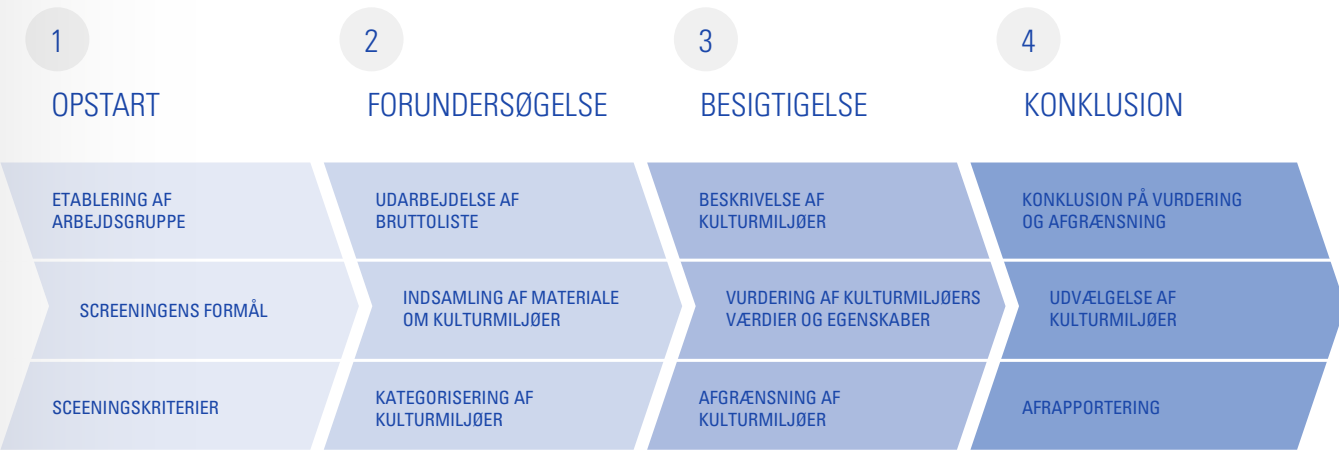
Screening af Danmarks Kulturmiljøer er en del af et forskningsprojekt på Arkitektskolen Aarhus, som skaber ny viden indenfor bevaring og udvikling af kulturmiljøer. Hertil har Arkitektskolen Aarhus udviklet en ny metode til kulturmiljøer – Screening Af Kulturmiljøer (SAK). Metoden, der er koordineret med danske og internationale værdisætningsmetoder, er udviklet med henblik på den kommunale planlægning og private rådgivere, men værktøjet kan tilpasses andre formål.

Screeningsmetoden kombinerer eksisterende registreringer og viden med besigtigelser af kulturmiljøerne, som de foreligger i dag. Kulturmiljøerne vurderes ved en værdisætning af deres kulturhistoriske værdi, arkitektoniske værdi og integritetsværdi. På baggrund heraf vurderes kulturmiljøernes samlede fortællerværdi, der danner grundlag for en nuanceret udvælgelse og prioritering. Heri indgår også en stillingtagen til kulturmiljøernes egenskaber for at fremme turisme, bosætning, erhverv og kultur, som kan udgøre et stærkt udviklingspotentiale for den enkelte kommune.

Den viden, der foreligger i kommunerne og museerne er en integreret del af arbejdsgrundlaget. Indledningsvis gennemgås den eksisterende kommuneplans udpegning af kulturmiljøer i dialog med kommune og museum. Formålet er at afdække kulturmiljøernes status; hvilke er der særligt fokus på i den strategiske planlægning, og er der væsentlige kulturmiljøer, som af forskellige årsager ikke er udpegede, men som alligevel bør indgå i screeningen? Dialogen tager også stilling til, om nogle kulturmiljøer helt bør udgå på baggrund af fastlagte screeningskriterier eller af andre omstændigheder.

Metoden er udviklet i dialog med kommuner, museer og andre interessenter og vil løbende blive opdateret som en del af forskningsprojektet. I tilknytning til projektet holder Arkitektskolen Aarhus kurser for fagfolk om kulturmiljøer.

METODE TIL SCREENING AF
KULTURMILJØER (SAK)

SCREENINGSKRITERIER

- 1) Kulturmiljøet skal være udpeget, eller kunne overvejes som udpegning, i kommunen
- 2) Kulturmiljøet skal indeholde et bebygget miljø eller helhed (ikke enkeltstående bygninger, monumenter, gravhøje, ruiner, voldsteder, diger eller lign.)
- 3) Kulturmiljøet skal rumme en bærende fortælling, der kan opleves på stedet gennem synlige spor

RAPPORTENS INDHOLD

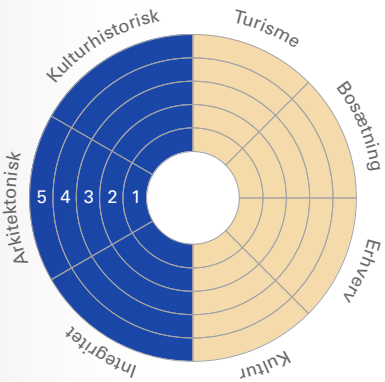
Denne rapport indeholder et skema over kommunens kulturmiljøer, kort- og billedmateriale samt uddybende kulturmiljøanalyser for udvalgte kulturmiljøer i kommunen. Skemaet sammenfatter vurderingen af det enkelte kulturmiljøes værdier og egenskaber:

KULTURMILJØETS VÆRDIER skal være aflæselige i dag og baserer sig på en vurdering af følgende tre værdiparametre, der rangeres fra 1 til 5, hvor 1 er lavest og 5 højest:

- **Kulturhistorisk værdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets historiske betydning og kulturhistoriske fortællerværdi?
- **Arkitektonisk værdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets rumlige, formmæssige og arkitektoniske kvaliteter?
- **Integritetsværdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets helhed og sammenhæng?

KULTURMILJØETS EGENSKABER er en indikator for iboende egenskaber ved et kulturmiljø. Kulturmiljøets egenskaber vurderes ud fra følgende fire kategorier, der rangeres fra 1 til 5, hvor 1 er lavest og 5 er højest:

- **Turisme:** Har kulturmiljøet særlige egenskaber, der kan fremme turisme og/eller turismerelateret virksomhed?
- **Bosætning:** Har kulturmiljøet særlige egenskaber, der kan rumme bosætning og/eller være en ressource for tilflytning?
- **Erhverv:** Har kulturmiljøet særlige egenskaber, der kan rumme og/eller være en ressource for virksomheder og erhverv?
- **Kulturformidling:** Har kulturmiljøet særlige egenskaber inden for formidling af kulturoplevelser og/eller aktivering af stedets fortælling?

TEMAER FOR KULTURARVEN
I LEMVIG KOMMUNE

De kulturhistoriske temaer er gennemgående hovedtræk, som har spillet en væsentlig rolle for egnens udvikling. Temaerne er karakteristiske for flere af de screenede kulturmiljøer, der i kraft af deres fysiske fremtræden afspejler bærende fortællinger i kommunen.

KYST OG FISKERI

Lemvig Kommune præges af sin lange kyststrækning langs Vesterhavet og Limfjorden, som byder på store forskelle såvel landskabeligt som kulturhistorisk. Kyststrækningen har gennem historien givet basis for fiskeri, hvilket især kommer til udtryk i Thyborøn og Harboøre, mens utilregnelige strømforhold og hårdt vejr besværliggjorde sejlads og var skyld i mange skibsforslis. Af den grund har redningsvæsenet spillet en vigtig rolle på denne del af Vestkysten, hvor man stadig ser gamle redningsstationer ved Flyvholm og Fjaltring, samt en moderne ved Thyborøn. Limfjorden var utilgængelig for søfart fra havsiden fra 11-1200-tallet og frem til 1825, hvor en stormflod resulterede i et gennembrud ved Agger Tange. Dermed blev den vestlige del af Limfjorden åbnet for handel ad søvejen, og Lemvig-egnen oplevede stor fremgang i de efterfølgende år.

LEMVIG KØBSTAD

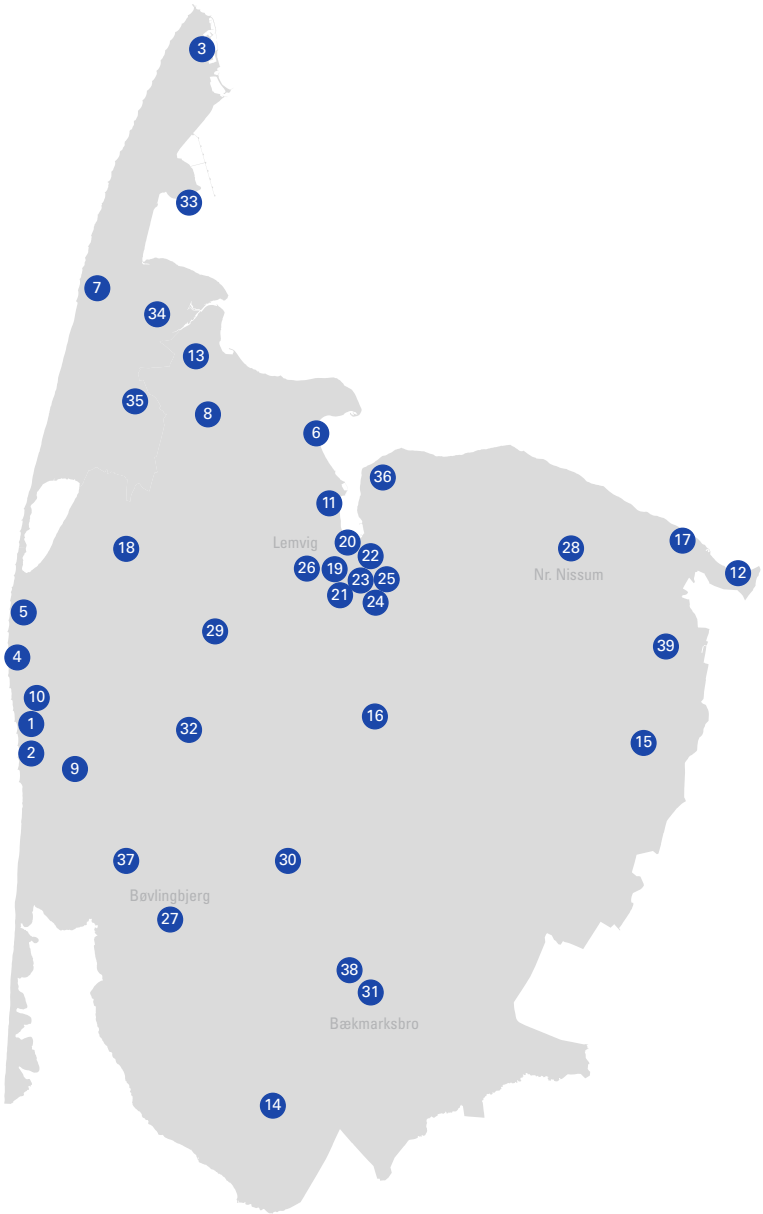
Lemvig ligger placeret i bunden af Lem Vig og kan dateres tilbage til 1234. Placeringen neden for de stejle skrænter gav vanskelige tilkørselsforhold, men sikrede gode forhold for en naturhavn, hvor skibe let kunne lægge til på den flade strand. Pga. den sammenhængende Agger Tange var byen indtil 1830'erne kun tilgængelig fra den østlige del af Limfjorden, hvilket dog sikrede en vis handel og omsætning. Egentlige købstadsrettigheder fik byen først i 1471, og Lemvig udviklede sig herefter som en lille vestjysk købstad, som i de følgende århundreder led under flere store brande. Ved genopbygningen efter den store

brand i 1684 fulgte man de gamle gadelinjer og matrikler, hvilket betyder, at den middelalderlige bystruktur stadig kan aflæses omkring gågaden, kirketorvet og slipperne, der forbinder midtbyen med havnen. Havnen i Lemvig bestod af en træskibsbro indtil 1858, hvor en rigtig havn var blevet anlagt, og i 1879 fik Lemvig en jernbane med forbindelse til den vestjyske længdebane. Dette var tilsammen med til at sikre, at byen i slutningen af 1800-tallet og starten af 1900-tallet oplevede økonomisk fremgang, hvilket afspejler sig i både stationsområdet og på havnen.

STATIONSBYER OG ANDELSSAMFUND

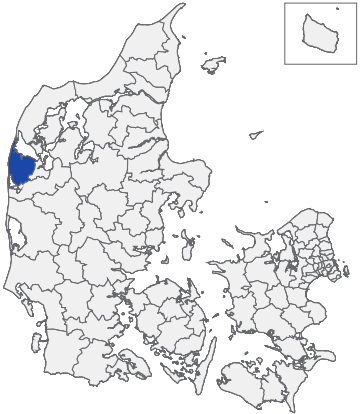
Modsat landsbyerne i resten af landet, foregik landbruget på Lemvig-egnen primært fra enkeltgårde beliggende solitært i landskabet, og det er ligeledes den spredte gårdbebyggelse man oplever i kommunen i dag. Et godt eksempel herpå er de bevarede klitgårde langs Rubyvej i Fjaltring, som med deres placering i det åbne kystlandskab vidner om den barske tilværelse ved Vestkysten. Først i andelstiden opstod mindre bysamfund i Lemvigs omegn, hvor flere andelsbyer som Nr. Nissum, Bøvlingbjerg og Vandborg voksede frem omkring mejerier og smedjer. Særligt i Vandborg er andelspræget tydeligt, da byen primært består af funktionsbygninger som mejeri, skole og forsamlingshus. Med oprettelsen af Lemvig-banen opstod stationsbyer som Ramme og Fåre, der ud over velbevarede stationsmiljøer, også rummer flere funktioner fra andelstiden. I andelstiden blev også Lemvig udbygget, og byen begyndte at vokse op ad skrænterne. Voldgade og Østerbrogade er eksempler på dette, men også bymidten blev udvidet mod syd med missionshus, teknisk skole og senere med hotel, biograf og bibliotek. Disse institutioner udgjorde de primære mødesteder i byen omkring år 1920, og i dag, 100 år senere, har kvarteret stadig potentiale som et vigtigt mødested i Lemvig.

SCREENEDE KULTURMILJØER
I LEMVIG KOMMUNE

Region: Midtjylland
Kommunenummer: 665
Indbyggertal: 19.998 (2019)
Største by: Lemvig (6.959 indbyggere i 2019)
Kulturmiljøer:

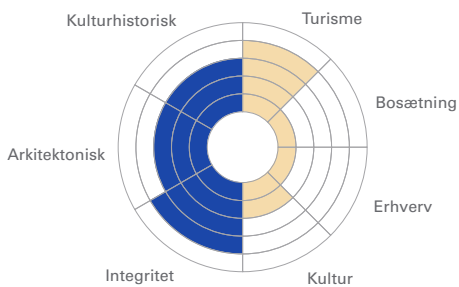
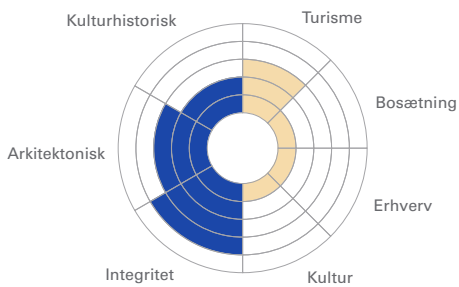
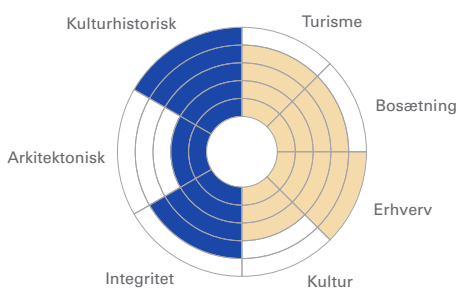
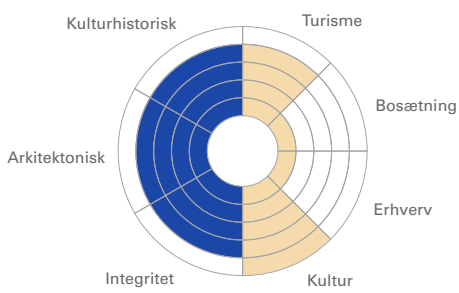
I Lemvig Kommune er der på besigtigelsestidspunktet udpeget 61 kulturmiljøer, som indgår i Kommuneplan 2017-2029. Der er udgivet kommuneatlas for den tidligere Lemvig Kommune (1996). Derudover er der udarbejdet kulturmiljøredegørelser for Thyborøn, Harboøre og Langerhuse. I forbindelse med nærværende projekt, og i dialog med Lemvig Kommune og Lemvig Museum, er der udarbejdet en liste med i alt 44 kulturmiljøer, som danner baggrund for screeningen.

BESIGTIGELSESSKEMA

Værdisætningen og potentiale vurderingen baserer sig på en vurdering fra 1 (lavest) til 5 (højest) på de forskellige parametre

1		TRANS FERIEBY Trans Ferieby blev opført af FDB til deres medarbejdere i 1970’erne og ligger ud til kystskrænterne syd for Trans Kirke. Sommerhusbebyggelsen ligger i det åbne landskab uden afskærmning og lukker sig omkring en fælles grønning. Arkitekturen er ensartet i sommerhusene, som er udført i træ med eternittag og malet i forskellige farver.
2		FJALTRING FERIEBY Fjaltring Ferieby ligger mellem klitterne nordvest for Fjaltring og blev opført mellem slutningen af 1970’erne og starten af 80’erne. Feriebyen karakteriseres af feriehusenes placering i enklaver af fem huse omgivet af cirkulære jordvolde samt deres store sadeltage, der nogle steder næsten møder terrænet, og giver husene præg af store hytter.
3		THYBORØN Havnen i Thyborøn blev anlagt i 1915, og omkring den gamle havn findes auktionshal fra 1928 samt administrationsbygning, sømandshjem og tjenesteboliger, der alle er opført mellem 1916-1920. Kulturmiljøet rummer ligeledes Kystdirektoratets røde huse, bunkersanlæg samt vej- og jernbandedæmning.
4		BOVBJERG Bovbjergområdet er et storslået landskab ud til Vestkysten med kystskrænter op til 41 meter. På det højeste punkt ligger Bovbjerg Fyr fra 1877. Sammen med fyret ligger fyrmesterboligen og tilhørende funktionsbygninger. I området findes også flere høfder samt mindsten for et kongebesøg i 1826.

			● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER
Feriebyens placering i det åbne kystlandskab uden afskærmning er et stærkt karaktertræk i kulturmiljøet. Sommerhusbebyggelsen har bevaret den arkitektoniske kvalitet, der ligger i de homogene sommerhuse, materialer og farver, som tilsammen sikrer et harmonisk udtryk.	Der foreligger en lokalplan for Trans Ferieby med bestemmelser omkring bebyggelse, materialer og farvesætning. For at skabe et oplevelsesrigt miljø, anbefales det at variere sommerhusenes farvesammensætning som øst for grønningen. Principet om ingen fysisk afgrænsning mellem feriebyens huse er vigtigt at fastholde.		
Feriehusbebyggelsen er karakteristisk og velholdt, og de små gangstier med trapper og broer, der forbinder enklaverne på tværs af voldene, styrker indtrykket af stedet som sommerferiekoloni. Feriehusenes placering i voldanlæg svækker dog forbindelsen til havet og dermed den stedsspecifikke kvalitet.			
Byen og havnen har gennemgået en massiv udvikling siden anlæggelsen og er i dag en af Danmarks største fiskerihavne. Langs Havnegade findes flere bærende elementer såsom de røde huse, de gule bygninger og auktionshallen, der sammen med bunkersanlægget er med til at understøtte områdets komplekse historie.	Thyborøn besidder et stort udviklingspotentiale i forbindelse med turisme grundet den unikke og isolerede placering. En større udviklingsplan anbefales for at udnytte dette potentiale, da de kulturhistoriske værdier i dag ikke er synliggjort eller indgår som en del af oplevelsen af byen og kystmiljøet.		
Fyrtårnet fremstår meget velholdt og markant med sin placering på det højeste punkt i det åbne landskab. Selve fyrtårnet, fyrmesterboligen og de tilhørende funktionsbygninger er alle bygget i samme arkitektoniske stil og som et samlet bygningsværk, hvilket understøtter sammenhængskraften i kulturmiljøet.	Fyret er i dag en vigtig turistattraktion for området, hvilket bør understøttes gennem fortsat vedligehold og kulturel aktivitet. Det anbefales, at se på muligheden for en bedre sammenhæng med de omkringliggende områder, såsom Ferring og Trans, som en samlet turistdestination.		

5

FERRING
Ferring har haft flere funktioner, som knytter sig til nærheden til kysten. Bl.a. har byen udviklet sig som ferieby og tilholdssted for en række kunstnere i 1900-tallet. Ligeledes findes her en af Kystdirektoratets gamle arbejdspladser (de røde barakker), en tidligere redningsstation (i dag bolig), en kirke, Jens Søndergaards Museum samt en mindre bebyggelse bestående af boliger.

6

GJELLERODDE
Ved Gjellerodde ligger ældre strandbebyggelser fra 1800-tallet, som er bygget af fjordfiskere. Midt på odden ligger Gjeller Sø, der er forsøgt afvandet, og i landskabet ses endnu to kanaler fra afvandingsforsøget. I nærheden ligger hjemstavnsgården Gjellergård solitært i landskabet. I dag er området blevet til et sommerhusområde med udlejningshuse.

7

FLYVHOLM REDNINGSSTATION
Flyvholm Redningsstation blev opført i 1847 som en af landets første redningsstationer. Den nuværende redningsstationsbygning er fra 1934. Stationen har samtidig været landets mest aktive redningsstation på grund af de farlige forhold ved kysten. Til miljøet hører også gården Rønlangergård, som ligger syd for redningsstationen.

8

HYGUM OG RYLETORV
Hygum rummer flere enkelte gårde placeret ved de tidligere græsningsområder ved Plet Enge samt Hygum Kirke syd herfor. Gårdene ligger spredt i det kuperede terræn, og omkring Ryletorv findes en mindre strandbebyggelse for fjordfiskere.

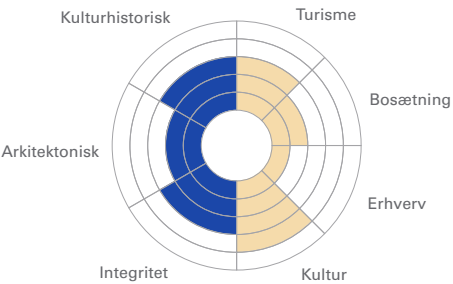
9

FJALTRING
Vest for Fjaltring by ligger Fjaltring Kirke og præstegård samt Høfde Q. Rækkegårdsbebyggelsen langs Rubyvej er foruden kirken den ældste bebyggelse i området, og de firlængede gårde i det barske kystlandskab repræsenterer vestjysk egnsbyggeskik. Midt på Rubyvej ligger Tuskær Redningsstation, og syd for rækkegårdene ligger kulturhusene Tuukkaq og Tuskær.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

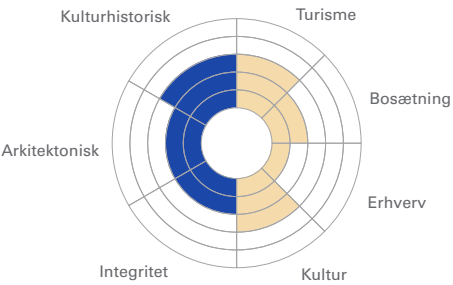
Området fremstår fragmenteret, og flere nyere eller omdannede boliger svækker den samlede oplevelse af byen. Området omkring kirken og kystdirektoratets røde barakker rummer dog en aflæselig fortælling omkring den kulturhistoriske udvikling, hvilket understøttes af Jens Søndergaards Museum.

De røde barakker, Jens Søndergaards Museum og Bovbjerg Minimuseum rummer tilsammen et potentiale for udvikling af en samlet turistdestination, der bygger på de kulturhistoriske værdier. Ferring kan sammen med Bovbjerg Fyr blive en af kommunens stærkeste turistattraktioner, hvis stedet aktiveres yderligere.

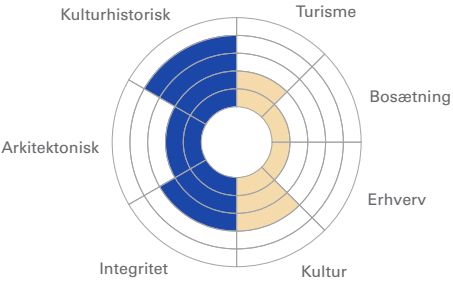
Værdierne knytter sig primært til strandbebyggelserne, og Gjellergård er et velbevaret eksemplar herpå. Flere strandbebyggelser ligger gemt mellem sommerhuse, hvilket slører fortællingen. Kulturlandskabet og afvandingsforsøget er fortsat aflæseligt ved søens sydside med dige og afvandingskanaler.

Området bærer et turismepotentiale, og kan udvikles som et centrum for aktiviteter såsom mountainbikeudlejning, paddle surf m.v. i relation til det særlige landskab på odden. Derudover anbefales rammebestemmelser eller et tillæg til den eksisterende lokalplan, som sikrer de bevarede strandbebyggelser.

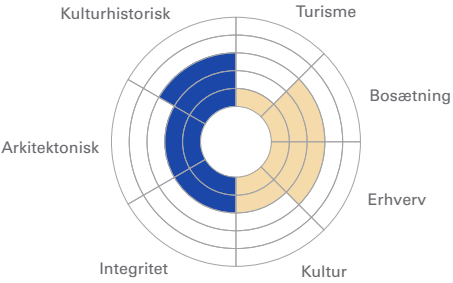

Redningsstationen Flyvholm med den nærliggende Rønlangergård udgør vigtige fortællende kulturhistoriske elementer, som vidner om det barske miljø med fiskeri på Vesterhavet. Redningsstationen fremstår i dag yderst velbevaret, mens Rønlangergård er i stigende forfald.

Rønlangergård er i dårlig stand, men udgør en vigtig del af fortællingen omkring Flyvholm Redningsstation og rummer gode muligheder for udvikling. Det anbefales derfor, at undersøge mulighederne for istandsættelse af gården for at inddrage den som del af formidlingen omkring jernkysten.

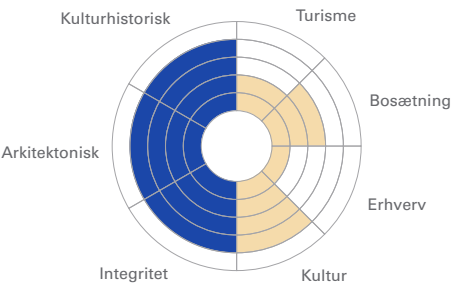

De fleste gårde og boliger ligger på deres oprindelige placering i det åbne landskab med smuk udsigt over Limfjorden. Ejendommene er dog forholdsvist om- og tilbygget, og den samlede integritet er svækket grundet ejendommenes omdannelser samt ændrede markstrukturer.

Kirkemiljøet, klitgårdene samt Tuskær Redningsstation udgør kulturmiljøets bærende værdier. Rækkegårdsbebyggelsen langs Rubyvej er meget karakteristisk for egnen og har en høj kulturhistorisk og arkitektonisk værdi. Tuskær og Tuukkaq har ligeledes høj arkitektonisk værdi, men trænger til istandsættelse.

Fjaltring-området har med sin nære tilknytning til Vesterhavet, sin egnspecifikke arkitektur og de to kulturcentre Tuskær og Tuukkaq et stort potentiale for udvikling af kultur, hvis disse restaureres. Det er dog vigtigt at sikre kulturmiljøets bevaringsværdier, før en udvikling af stedet finder sted.

10

TRANS

Trans udgøres af en samling gårde i egnstypisk byggeskik beliggende på den sydlige del af morænebakken 'Bovbjerg'. Den største gård er Herpinggård, som kan føres tilbage til 1408. I Trans findes desuden en højtliggende kirke placeret ud til kystskrænten. Bag kirken ligger en gammel skole med gymnastiksal fra begyndelsen af 1800-tallet.

11

LEMVIG BYMARK OG VINKELGÅRDENE

I bakkelandskabet nordvest for Lemvig ligger den gamle bymark, som i dag er golfbane. Sydligst på golfbanen findes rester af det gamle bymarksdige, som adskilte bymarken og jorden tilhørende egnens store Vinkelgårde. Gården Sønder Vinkel anvendes fortsat til landrug, mens Nørre Vinkel i dag anvendes til hotel. Bymarken overgik senere til gården Nørmark.

12

ÅMØLLE

Åmølle ligger ud til Nissum Bredning og kan dateres tilbage til middelalderen. Den nuværende mølle samt stuehuset til møllegården er fra 1839. Området indeholder møllegården, møllen samt en genetableret møllesø. Der findes tilmed et egekrat, der kan dateres tilbage til 1790'erne.

13

PLET ENGE OG HAARUM HAVN

Plet Enge består af et landbrugsområde med flere kanaler og dæmninger, der virker som et værn mod stormfloder og oversvømmelser. Dræning og inddæmning af området blev påbegyndt i år 1826 som konsekvens af gennembruddet ved Agger Tange. Siden er der bygget et dige fra Nørre Vese til Hårnum i 1875 inkl. pumpestationer og Pletdiget i 1949.

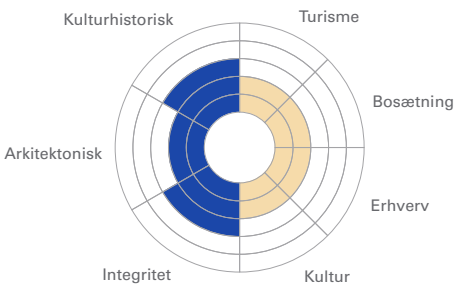

14

NEES HEDE

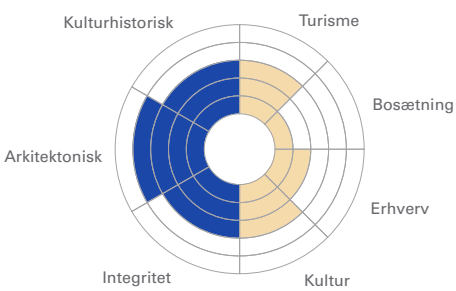
Nees Hede er en husmandsudstyknings fra 1950'erne og dermed en af de seneste i landet. Nees Hede blev opdyrket efter 2. verdenskrig, og i den forbindelse blev jorden udstykket til syv husmandsbrug langs Nørtoftvej og fire langs Hedevvej. Husmandsstederne er opført som tolængede, vinkelbyggede gårde i rød tegl med sadeltag, men de fleste er dog senere udvidet.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

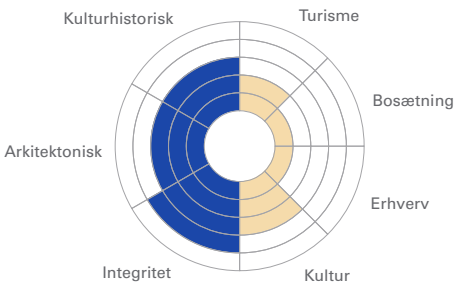
Kirken og den nærmeste bebyggelse, deriblandt den gamle skole, udgør et stærkt kulturmiljø, som vidner om det barske liv ved vestkysten, hvor havet med tiden har opslugt flere gårde. De omkringliggende gårde afspejler områdets egnsbyggeskik, men fremstår meget omdannede og enkelte er forfaldne.

Trans kan tænkes sammen med Ferring og Fjaltring i en sammenhængende kystfortælling. Det anbefales at fokusere på kirken og de nærmeste omgivelser med gårdene omkring Mollerupvej, bebyggelsen langs Transvej samt Herpinggård, da gårdene langs Noersgårdvej og Gammel Damsgårdvej er meget omdannede.

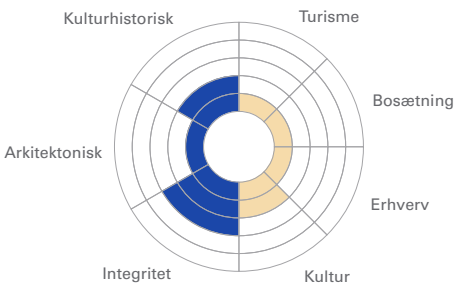
Sønder Vinkel med stuehus fra 1838 og staldlænger i Bedre Byggeskik fra 1920 afspejler en aflæselig fortælling om storgårdene uden for Lemvig. Nørre Vinkel rummer arkitektoniske værdier i stuehuset, men til- og nybygninger præger gården. Stuehuset til Nørmark samt bymarksdiget er bevaret i byens udkant.

Funktionen som golfbane holder bakkelandskabet åbent som tidligere, hvilket giver Vinkelgårdene en flot fremtræden i landskabet. Bakkelandskabet bør sikres mod nybyggeri samt udstykning for at bevare kulturlandskabet omkring Vinkelgårdene.

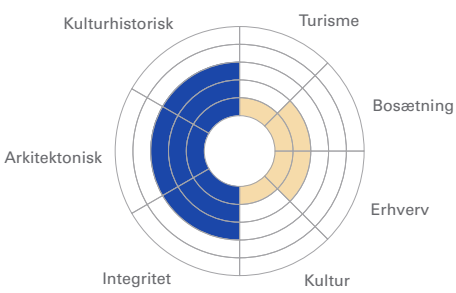
Åmølle fremstår velholdt og let aflæselig med restaureret møllehus og -hjul. Møllesøen understøtter den samlede oplevelse, men selve møllegården fremstår omdannet, og sammenhængen med møllen er utydelig.

Området besidder gode muligheder for naturturisme og kan udvikles som destination for turisme i forbindelse med turismeudviklingen i Thyborøn. Haarum Havn er idéel som udgangspunkt for denne turisme.

De mange diger og kanaler opleves i samspil med de flade, inddæmmede enge. I området findes sluser og pumpestationer, der understøtter oplevelsen af landskabet. Ved Haarum Havn opleves dæmninger og den gamle indsejling. Landvindingsprojektet og afvandingsforsøgene fremstår let aflæseligt i området.

Området besidder gode muligheder for naturturisme og kan udvikles som destination for turisme i forbindelse med turismeudviklingen i Thyborøn. Haarum Havn er idéel som udgangspunkt for denne turisme.

Nees Hede udgør et fint eksempel på en af landets sene husmandsudstyknings, hvor bebyggelsesmønster såvel som markstruktur stadig kan aflæses takket være den bevarede arkitektur og de mange levende hegn. Flere husmandssteder har fået tilføjet større landbrugsbygninger, som svækker integritetsværdien.

Husmandsudstykningsen bør friholdes for andre former for bebyggelse for at sikre de kulturhistoriske værdier og miljøets aflæselighed.

15

GUDUMLUND
Husmandsudstyknngen Gudumlund blev udstykket i 1948, hvorefter ejendommene blev opført. Området ligger i nærhed til Klosterheden Statskovdistrikt, som blev tilplantet fra 1874 og frem. Ejendommene ligger langs Gudumlundvej, hvor der også findes et fælles frysehus fra 1953.

16

ROM HUSMANDSKOLONI
Syd for Lemvig Flyveplads, hvor der indtil 1948 var tysk flygtningelejr, findes i dag en husmandsudstyknng med husmandssteder beliggende langs Ringkøbingvej og Skovlyvej. Husmandsstederne er opbygget som trelængede gårde med få forskelligheder, der skyldes, at gårdene nord og syd for Skovlyvej er opført med tre års mellemrum i hhv. 1951 og 1954.

17

REMMERSTRAND
Bebyggelsen langs Remmerstrandvej består af mindre boliger samt en tidligere kro. Området har været fattigt og primært beboet af daglejere og håndværkere med fiskeri som bierhverv.

18

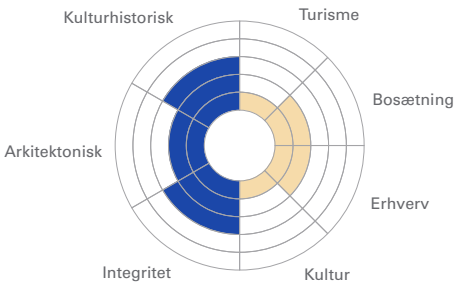
VANDBORG
Vandborgs vejbyer er opstået i forbindelse med opførelsen af andelstidens funktionsbygninger omkring et vejkryds og Vandborg kirke. I kirkebyen findes en skole fra 1800-tallet og dens afløser fra 1910 med gymnastiksal. I mejeribyen findes mejeri med bestyrerbolig og forsamlingshus. Ligeledes findes flere gårde i området samt en præstegård.

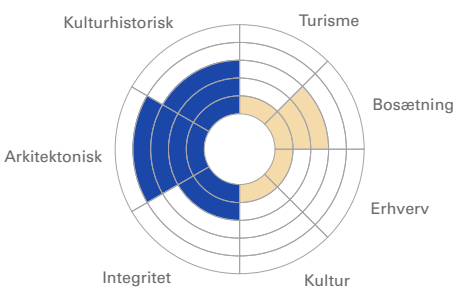
19

LEMVIG STATIONSKVARTER OG VESTERBJERG
Stationskvarteret i Lemvig ligger oven for den vestlige skrænt og bindes sammen med havnen af Bjergbanen, som tidligere fragtede gods mellem havn og station. Desuden rummer kulturmiljøet jernbanebro, Vesterbjerg med det karakteristiske hårnålesving, Vesterhus og stationstrappen. Ved Kirkevej og Højbovej ligger store villaer og en valgmenighedskirke.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

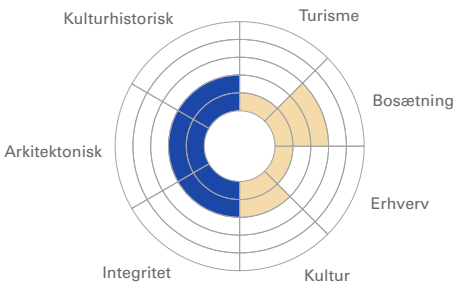

Den oprindelige struktur er meget aflæselig, og alle ejendommene ligger på deres oprindelig placering. Ligeledes er de fleste oprindelige markskel og beplantninger bevaret. De fleste ejendomme er dog omdannet, og flere er udviklet som store landbrug med nyere lade- og staldbygninger.

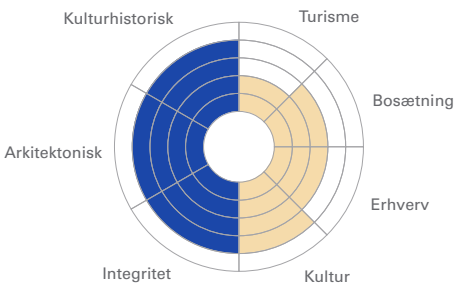
Husmandskoloniens bebyggelsesstruktur er let aflæselig, ligesom arkitekturen er harmonisk og uden store omdannelser. De små husmandssteder opført i Bedre Byggeskik rummer fine arkitektoniske kvaliteter, og de tilhørende jordlodder kan stadig opleves i landskabet pga. de omkransende levende hegn.

Husmandsstedernes placering op ad Klosterheden tilfører kulturmiljøet kvalitet som bosætningssted.

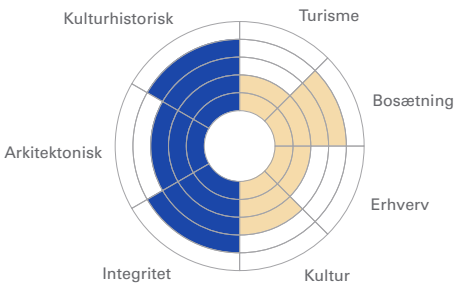
De fleste boliger er omdannet gennem tiden, og Remmerstrandvej har udviklet sig til en større forbindelsesvej, hvilket minimerer områdets integritetsværdi. Der findes dog fortsat flere mindre baghuse og tidligere udhuse, som har været brugt af håndværkere samt til fiskeri.

Området ligger smukt ud til Nissum Bredning, og syd for Remmerstrandvej er der de senere år bygget flere store boliger. Remmerstrand besidder muligheder som et attraktivt sommerhus- og bosætningsområde, men den trafikerede Remmerstrandvej udgør en markant udfordring i den forbindelse.

Vandborg er et stærkt eksempel på den byudvikling, der fandtes på Lemvigegnen i forbindelse med andelstiden. Byerne opstod ikke som landsbyer, men i stedet omkring andelstidens funktionsbygninger. Området er let aflæseligt, og særligt skoleområdet og mejeriet er bærende for oplevelsen af området.

Kulturmiljøet besidder gode muligheder for udvikling af erhverv og kulturelle formål, særligt rummer skolebygningerne og området omkring mejeriet et udviklingspotentiale med udgangspunkt i den velbevarede arkitektur. Vandborg har potentiale som portal til turistdestinationerne ved Vestkysten.

De bærende værdier udgøres af de store villaer, Johanneskirken, gods- og stationsbygninger, Vesterbjergs snoede vejforløb samt jernbanebroen fra 1892 med Lemvigs byskjold og VLTJ's logo, der repræsenterer egnen på fin vis. De mange fortællende elementer styrker aflæseligheden i det store kulturmiljø.

Museet for Religiøs Kunst, Vesterhus med Lemvig Museum og Bjergbanen løfter kulturmiljøets egenskaber inden for kultur. Villaerne og stationsområdet bærer præg af en nylig omdannelse, og en bevarende lokalplan bør sikre miljøet mod utilpasset ny- og tilbyg.

20

LEMVIG HAVN OG BEDDINGEN
Lemvigs havneområde strækker sig fra beddingen i øst til de røde redskabsskure til småfiskeri mod vest. Langs kajen findes restauranter, strand og opholdsområde. Slipper forbinder bymidten med havnen, og Bjergbanen forbinder havnen med stationskvarteret. En større omdannelse af Lemvig Havn stod færdig i 2018 med ny promenade og stormflodssikring.

21

SØNDERGADE OG BREDGADE
Søndergade forbinder Lemvigs middelalderlige bykerne med kvarteret oven for den vestlige skrænt. Gaden er en af byens ældste indfaldsveje og karakteriseres af det smalle gadeforløb, et bevaret bomhus og de ældre gadehuse, der er tilpasset det stærkt skrånende terræn. Bredgade forbinder Søndergade med Lemvig Sø og præges af delvist sammenhængende gadehuse.

22

KIRKETORVET OG GÅGADEN
Lemvig brændte i 1684, og ved genopbygningen fulgte man de gamle gadelinjer og matrikelstrukturer, hvilket har bevaret den middelalderlige byplan og skala med større bygninger langs Vestergade og ved kirkepladsen samt mindre bygninger langs slipperne. Området er hovedsageligt fodgængerzone, men på Kirketorvet er der parkeringspladser.

23

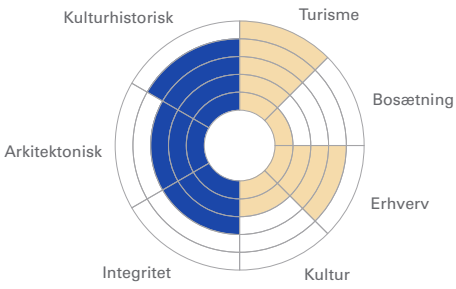
SKOLEBYEN OG MØDESTEDER
I sidste del af 1800-tallet og i starten af 1900-tallet voksede Lemvig mod sydøst, hvor en række fremtrædende uddannelses- og kulturinstitutioner blev opført. Institutionerne tæller teknisk skole, handelsskole, biograf, bibliotek og hotel, som opførtes omkring Borgerskolen (1858) og missionshuset (1880). Bygningsværkerne kan genkendes på den tidstypiske historicistiske stil.

24

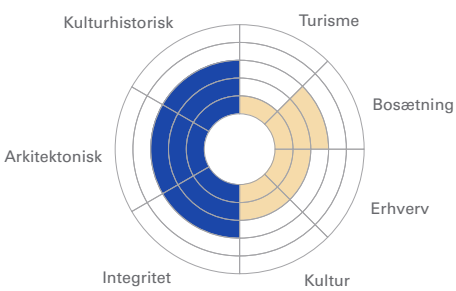
SVANEVEJ OG SØNDERBAKKEN
Sydvest for Lemvig Sø ligger en række villaer langs Svanevej sammen med kolonihaveforeningen Sdr. Bakken - Engersvang. Boligerne og kolonihaverne ligger mellem søen og de åbne bakkeskråninger mod syd og kobles sammen af en stiforbindelse, der fører rundt om søen.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

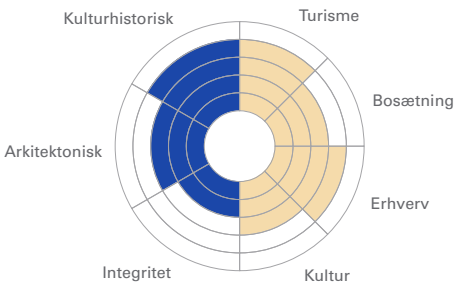
Lemvig Havn er betydningsfuld for byen historisk såvel som i dag. Den bærende værdi knytter sig til selve havneområdet og beddingen, som udgør et vigtigt fortællende element fra den historiske havn. Havnen er for nyligt områdefornyet og forsynet med opholdsmuligheder, hvilket skaber en levende promenade.

Havnens egenskaber knytter sig særligt til erhverv og turisme, hvilket delvist er forløst. Omdannelsen har styrket havnens identitet, men enkeltdele kan endnu styrkes, såsom slipperne, hvor der f.eks. kan arbejdes med belysningen. Forbindelsen fra havnens vestlige del til Strandvejen og Vesterbjerg kan ligeledes styrkes.

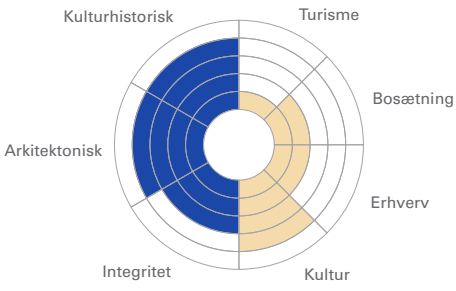
Den bærende fortælling knytter sig til vejforløbet og bebyggelsen på Bredgade og Søndergade, som vidner om, hvordan ankomsten til byen har været før 1900. Det bevarede bomhus og de ældre gadehuse er vigtige for historien, og flere byhuse og etageejendomme i kulturmiljøet rummer arkitektoniske bevaringsværdier.

Områdets egenskaber knytter sig til bosætning, men rummer ligeledes potentiale for erhverv tættest på bymidten. I Bredgade og Søndergade er der opført nye bygninger, der ikke er tilpasset gadernes arkitektur. Der findes en lokalplan for halvdelen af Bredgade og Søndergade, men hele kulturmiljøet bør sikres.

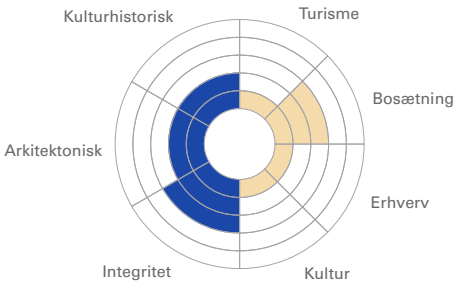
Lemvig bymidte har en høj kulturhistorisk værdi, som knytter sig til Kirken og torvet, det tidligere rådhus og rådhusetorvet på Østergade samt den fint bevarede gadestruktur. Ældre bebyggelser tilfører stemning til gadebilledet, men mange dominerende forretningsfacader svækker oplevelsen af kulturmiljøet.

Midtbyen har særligt gode egenskaber inden for erhverv og turisme. Her er mange butikker og et hyggeligt byliv, men ved kirken kan det aktiveres yderligere med et byrum til ophold som ved det gamle rådhus. Parkering bør begrænses til bymidtens kant, da det vil give plads til at udvikle torvet for de handlende.

Værdierne knytter sig til institutionsbygningerne, hvor især Teknisk Skole, biblioteket, missionshuset og hotellet har høje arkitektoniske værdier. Dele af baggårdsmiljøerne er omdannet, og få nedrivninger her kan bidrage til at binde kulturmiljøet sammen via baggårdene og dermed styrke oplevelsen.

Området har gode egenskaber inden for kulturformidling og oplevelser, hvilket kan bringes i spil i områdefornyelsesprojektet 'Lemvig på Bagsiden', hvor den forhenværende handelsskole og dets gårdrum transformeres. Projektet kan videreudvikles, så flere gårdrum forbindes og hele kulturmiljøet aktiveres.

Kulturmiljøet understøttes særligt af den landskabelige værdi ved Lemvig Sø og bakkelandskabet syd for byen, der skaber en flot visuel forbindelse mellem by og land. Bærende for miljøet er enkelte af kolonihaverne og de harmoniske villaer syd for Svanevej, der rummer arkitektoniske bevaringsværdier.

Området har særligt egenskaber inden for bosætning. Søen og bakkelandskabet mod syd tilføjer stedet landskabelige kvaliteter, men det bør overvejes om området skal udpeges som kulturmiljø.

25

VOLDGADE OG ØSTERBROGADE
Med Østerbrogades og Voldgades anlæggelse øst for Lemvigs oprindelige bymidte, blev den mid-delalderlige bystruktur brudt og byens periferi udvidet. Langs de to gader opførtes store villaer, hvoraf de øverste på Voldgade har udsigt over byen. På Østerbrogade findes desuden et gam-melt borgmesterkontor, politistation samt tidlige-re industri og værksteder.

26

SKRÆNTEN
Boligkvarteret på Skrænten består af statslåns-hu-se fra slutningen af 1940’erne og er opført som en homogen bebyggelse. Vest for kvarteret ligger ådalen, som bebyggelserne har baghave mod. Dalslugten er en kvalitet for boligområdet, men privatejet og ikke offentligt tilgængelig.

27

BØVLINGBJERG
I Bøvlingbjerg blev der i 1870’erne opført en valg-menighedskirke med tilhørende friskole, samtidig med at byen voksede frem omkring den nærlig-gende landevej. Kirken, præstegården, friskolen og forsamlingshuset danner fortsat det kulturelle midtpunkt i byen, mens brugsforeningen, apote-ke-tet og den gamle kro præger hovedgaden Tang-søgade.

28

NØRRE NISSUM
Kulturmiljøet består af tre mindre bebyggelser; Seminariebyen, Kirkebyen og Korinth. Semina-riebyen opstod omkring den gamle præstegård og med seminariets opførelse i 1892. I byen er præstegården, seminariet samt flere lærerboliger bevaret. I Korinth og Kirkebyen findes flere velbe-varede funktionsbygninger fra andelstiden.

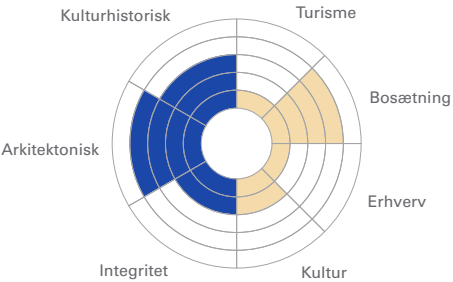
29

BONNET
Bonnet er en mindre stationsby med et forgrenet vejnet, som udgår fra den gamle station, der i dag er trinbræt. Byen er opstået med anlæggelsen af jernbanen og opførelsen af stationen i 1879 og er siden primært vokset mod nord. Over for statio-nen ligger den gamle kro, og i byen findes des-uden et tidligere mejeri, skole og forsamlingshus.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

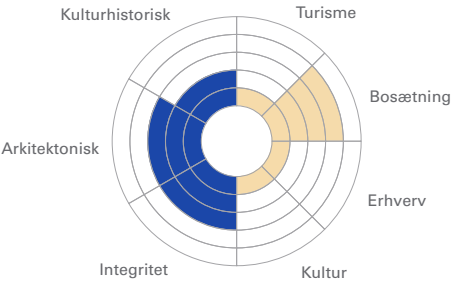
De højtliggende storvillaer med hævede forhaver er bevaret, og villaen Lille Mar-se-lisborg er den mest dominerende i kvar-te-ret. På Østerbrogade er ligeledes bevaret fine etageejendomme og industribyg-ninger. Flere af bygningerne her trænger til istandsættelse, hvilket vil styrke miljø-ets fremtræden.

Gaderne udgør et område nær bymidten med gode egenskaber inden for bosæt-ning. Det anbefales at udarbejde en beva-rende lokalplan for at sikre storvillaerne på Voldgade. På Østerbrogade anbefales det, at sikre gaden til beboelse, og indu-stribebyggelsen på Østerbrogade 20 bør istandsættes og tildeles en funktion.

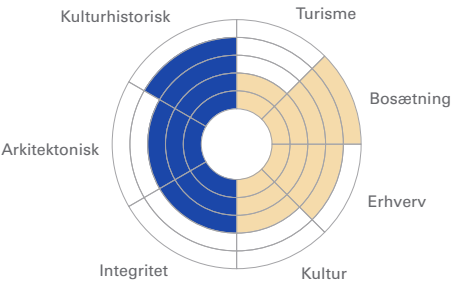
Bebyggelsen er opført i to typologier, og kendetegnes ved deres gavlprofiler, der gentager sig i en taktfast rytme mod ga-den, hvilket giver området et harmonisk helhedspræg. Mange af husene er i dag ombygget, men sammenhængen er sta-dig let aflæselig.

Kulturmiljøet har gode egenskaber inden for beboelse pga. de arkitektoniske kvali-teter og kvarterets lukkede karakter. Kul-turmiljøets helhedspræg i bebyggelsen er sårbart over for om- og tilbygninger, hvor-for en bevarende lokalplan for området anbefales. Ådalen rummer et potentiale for stiforbindelser i et bynært anlæg.

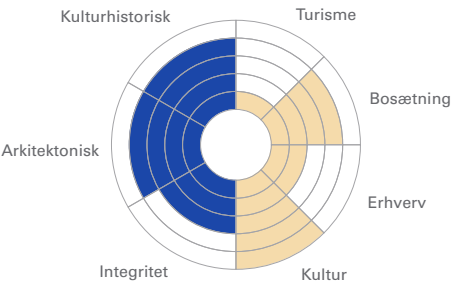
Bøvlingbjerg har bevaret mange fortæl-lende elementer, som tilfører en høj kul-turhistorisk værdi til stedet og vidner om byens opståen omkring kirkemiljøet. De bærende bevaringsværdier knytter sig til valgmenighedskirken, friskolen, præste-gården samt den oprindelige bebyggelse langs Tangsøgade.

Bøvlingbjerg rummer arkitektoniske kva-liteter i hovedgaden, som dog kan frem-hæves og styrkes gennem fortsat fokus på byforskønnende tiltag. Byen har gode for-udsætninger for bosætning og kulturelle aktiviteter i forbindelse med det centrale kirkemiljø.

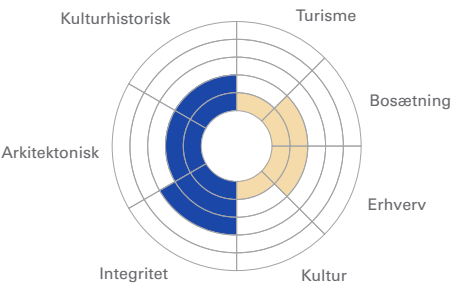

Vejbyerne skaber tilsammen en stærk for-tælling om områdets udvikling med afsæt i både andelstidens funktionsbygninger og i den indremissionske ånd, som tyde-ligt opleves i seminariets bygninger. By-erne fremstår omdannet, men de velbe-varede funktionsbygninger og seminariet sikrer områdets aflæselighed.

Kulturmiljøet rummer med de mange skoler store muligheder som kulturelt samlingssted. For at skabe større sam-menhæng mellem de tre bebyggelser, kan andelstidens funktionsbygninger med fordel inddrages til aktiviteter i forbindel-se med skolerne, så disse sikres og under-støtter områdets fortælling.

Bonnet har bevaret vigtige fortællende elementer som stationen, mejeriet og for-samlingshuset, der sikrer kulturmiljøets aflæselighed. De tætte husrækker med stationsbypræg langs Bøgelundsgade er ligeledes vigtige for fortællingen, men bebyggelsen er meget omdannet, hvilket svækker den arkitektoniske værdi.

30

FÅRE STATIONSBY

Fåre er en mindre stationsby, som opstod i forbindelse med opførelsen af stationen på jernbanestrækningen Vemb-Lemvig fra 1879. Stationen ligger sammen med den gamle kro centralt i byen, og omkring stationsmiljøet findes et andelsmiljø med brugsforening, forsamlingshus og frysehus. Vest for stationsmiljøet ligger den gamle skole og smedje.

31

BÆKMARKSBRO

Bækmarksbro opstod omkring stationen i den sydlige del af byen og har udviklet sig til en langstrakt vejby langs Brogade. Stationsbyen afgrænses mod syd af Flynder Å og mod vest af jernbanen, der blev anlagt i 1879 som en del af Lemvigbanen. Byen forbindes med en ældre bebyggelse vha. broen over Flynder Å, som er en del af et middelalderligt vejforløb.

32

RAMME

Ramme er opstået som stationsby med anlæggelsen af Vemb-Lemvig-banen i 1879 og er sidenhen vokset omkring stationen og de oprindelige gadeforløb, som danner et T-kryds. Langs Strøggade finder man en klassisk, tæt stationsbybebyggelse og langs Algade ligger den gamle købmandsgård, alderdomshjem, skole og en lang række villaer opført i Bedre Byggeskik.

33

CHEMINOVA

Cheminova blev etableret i 1938 i København og senere flyttet til Harbøre Tange i 1953, hvor den ligger i dag. Fabrikken har produceret forskellige produkter, men siden 1946 har den primære produktion bestået af insekt- og ukrudtsbekæmpelsesmidler. Området indeholder fabrikker og infrastruktur og ligger isoleret i landskabet.

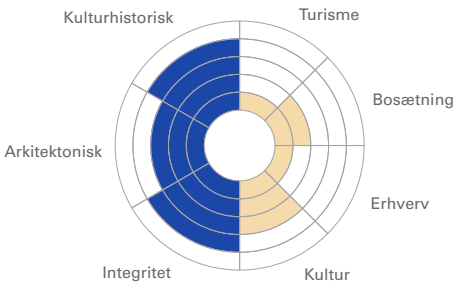

34

HARBØRE KIRKEBY

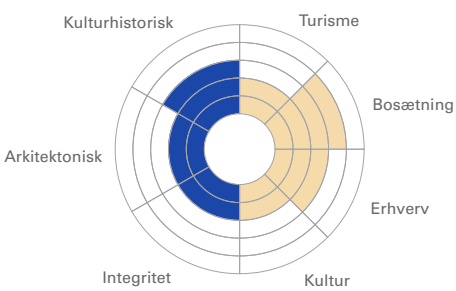
Harbøre kan som fiskerleje dateres tilbage til 1500-tallet. Harbøre oplevede en større udvikling i forbindelse med åbningen af VLTJ-banen i 1899, hvilket særligt opleves omkring stationen og kroen. Harbøre er særligt kendt for den indremissionske vækkelse, som blev manifesteret med ombygning af kirken i 1910. Kirken er senere udvidet i 2019.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

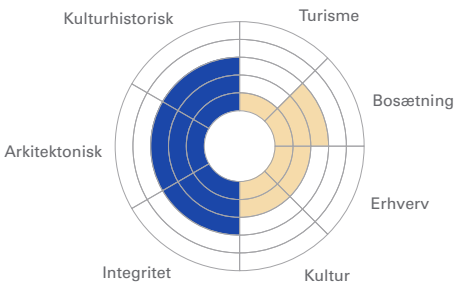
Fåre er et godt eksempel på, hvordan stationsbyerne så ud i slutningen af 1800-tallet. Den lille stationsby er let aflæselig som kulturmiljø pga. de bevarede funktionsbygninger omkring stationen. Selve stationsbygningen har en høj arkitektonisk værdi, men flere huse i byen er meget omdannede eller i dårlig stand.

Stationsbygningen i Fåre er udpeget med en høj bevaringsværdi, mens bygningerne omkring er vurderet til en lavere bevaringsværdi. Det nære stationsmiljø har dog samlet set en høj kulturhistorisk værdi, som er vigtig at sikre som helhed gennem en kulturmiljøudpegning.

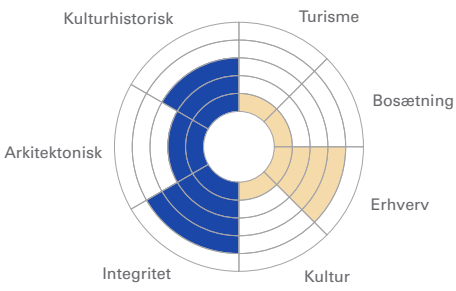
I den sydlige del har stationsbyen bevaret sin struktur, og bebyggelsen bærer tydeligt stationsbypræg, mens den nordlige del af byen har udviklet sig med parcelhuskvarterer. Stationen vidner om byens oprindelige funktion og udgør dermed et centralt element i kulturmiljøets fortælling.

Bækmarksbros oprindelse som stationsby aflæses tydeligst i bebyggelsen langs Brogade, men flere huse her mangler vedligehold eller er i forfald. En bevaringsindsats bør derfor fortsat fokusere på Brogades sydlige forløb.

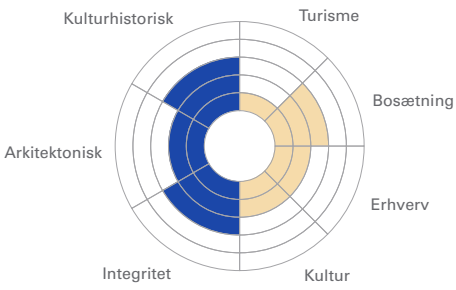
Rammes funktion som stationsby er tydelig i bybilledet pga. den tætte vejbebyggelse med stationsbypræg og de tilbageværende historiske elementer som stationen og købmandsforretningen. Den sydlige bydel med plejehjem, skole og Bedre Byggeskik-villaer afspejler fint den efterfølgende udvikling i byen.

Bebyggelsen i stationskvarteret og den sydlige del af Algade er velholdt og har fine arkitektoniske kvaliteter, mens stationsbyarkitekturen i Algades nordlige ende og Strøggade trænger til istandsættelse. Der er iværksat et områdefornyelsesprojekt, hvor en del af indsatsen går til bygningsforskønnelse.

Fabrikken er fortsat i brug samt underlagt restriktive miljøgodkendelser, hvorfor området er utilgængeligt for offentligheden. Området fremstår som et massivt industrimiljø med bygninger i samme stil og farve. Infrastrukturen og placeringen på halvøen understøtter den samlede oplevelse af miljøet.

En kulturmiljøudpegning kan være med til at sætte fokus på Cheminova som en af områdets vigtigste og største arbejdspladser, og vigtigheden af denne for områdets fortsatte udvikling.

Området omkring kirken og mindesmærkerne for de mange druknede fiskere er et stærkt symbol på det barske liv på egnen samt den stærke indremissionske bevægelse. Miljøet omkring stationen og hotellet er stadig aflæseligt men fremstår i dårlig stand og forholdsvis omdannet.

35

INDREMISSIONSK LYSTHUS VED NOERMARK

Det lille indremissionske lysthus ved Noermark fra slutningen af 1800-tallet er bygget i cement med flere religiøse indskrifter. Lysthuset blev bygget af Chr. Houe Mærsk som et samlingssted for andagter og lignende, når engene var oversvømmede, og kirken derfor var utilgængelig.

36

KABEL HOVEDGÅRD

Herregården Kabbel, der kan føres tilbage til slutningen af 1400-tallet, består af et stuehus fra 1840'erne samt tårnbygning og udlænger fra slutningen af 1800-tallet. Fra herregården er der udsigt over vigen og Limfjorden. Det omkringliggende landskab er præget af smeltevandsdale med skove.

37

RYSENSTEEN OG BØVLING KIRKE

Herregården Rysensteen ligger nordvest for Bøvlingbjerg på en borgbanke omgivet af vandgrave. Hovedbygningen er et trefløjet anlæg fra 1638, hvor en port i den ene sidelænge fører til den pigstensbelagte gårdsplads. I den gamle avlsgård sydvest for hovedbygningen drives der i dag landbrug. Med til kulturmiljøet hører også Bøvling kirke og præstegård.

38

BÆKMARK HOVEDGÅRD

Bækmark Hovedgård og den omkringliggende husmandsudstykning ligger nordvest for Bækmarksbro. Hovedgårdens hovedbygning kan dateres tilbage til 1614 og ligger sammen med nyere udlænger på en borgbanke omgivet af voldgrave til tre sider. Vest herfor ligger et nyere staldanlæg og et husmandssted, som er det første i rækken langs Bækmarkvej.

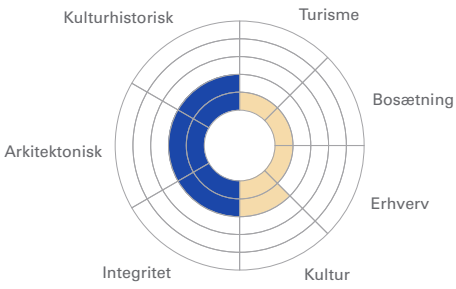

39

GUDUMKLOSTER OG GUDUMSTAD

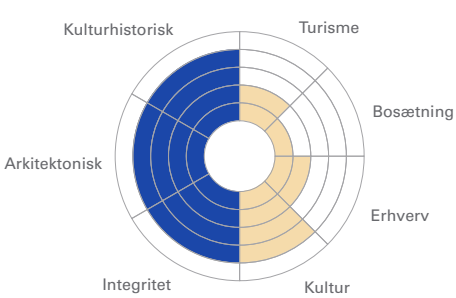
Kulturmiljøet ligger i en gammel smeltevandsdal, hvor der tidligere har ligget et kloster. Klosteret er væk, men gården Gudumkloster ved Gudum kirke er bevaret. I kulturmiljøet ligger også klostermøllen med intakt møllesø samt byen Gudumstad. Desuden er gamle hulveje synlige i landskabet og vidner om Gudum som et gammelt trafikalt knudepunkt.

● VÆRDISÆTNING ● EGENSKABER

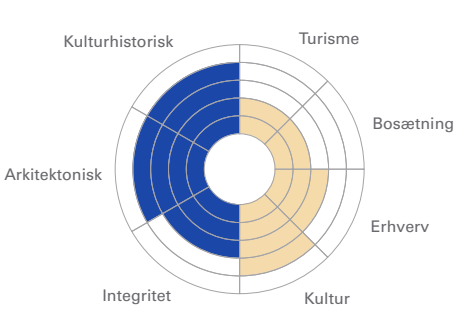
Lysthuset er et godt eksempel på det stærke indremissionske samfund, der herskede i området i slutningen af 1800-tallet. Selve lysthuset er i forfald, og de religiøse indskrifter er allerede meget utydelige.

Lysthuset ligger meget isoleret og kræver en snarlig restaurering for ikke at forfalde helt.

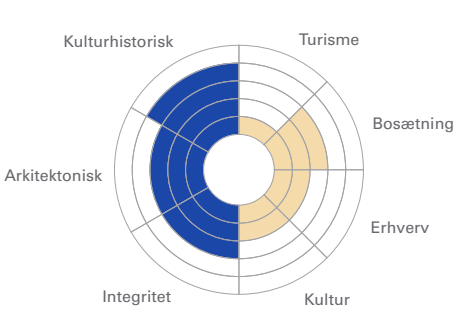
Kulturmiljøets værdier knytter sig til herregårdens hovedbygning og udbygninger, der udgør et smukt og helstøbt anlæg, som fremstår intakt uden større ændringer. Det omkringliggende landskab er ligeledes vigtigt for miljøet og udgør sammen med herregården en sammenhængende fortælling.

Kabbels velbevarede historiske værdier giver miljøet gode egenskaber inden for kulturformidling, som kan baseres på kulturelle aktiviteter. Desuden er landskabet omkring Kabbel fredet, og har et potentiale for anlæggelse af stisystemer, som med fordel kan inddrages i en kulturudvikling af herregården.

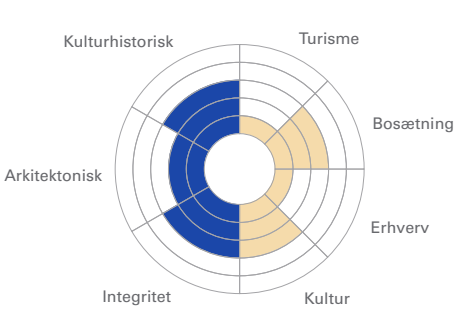
Rysensteen har med sin velbevarede hovedbygning, omgivende voldgrave og den synlige placering i landskabet en høj kulturhistorisk værdi, og hovedbygningen rummer store arkitektoniske kvaliteter. Integritetsværdien svækkes dog af, at størstedelen af avlsgården er udskiftet med nyere staldlænger.

Rysensteen afholder arrangementer samt rundvisninger i hovedbygningen og har potentiale for et øget turisme- og kulturudbud, hvis stedet gennemgår en restaurering af bygninger såvel som landskab. Her vil fjernelse af beplantningen omkring borgbanken synliggøre volgraven og styrke herregårdens fortælling.

Bækmarks hovedbygning og udlænger på borgbanken udgør et velholdt bygningsanlæg med høj arkitektonisk værdi, som understreges af den bevarede voldgrav. Avlsgården er omdannet og svækker integritetsværdien. Den tilhørende husmandsudstykning er let aflæselig i bebyggelsen, men har kun bevaret få markskel.

Bækmarks hovedbygning er udpeget som bevaringsværdig. Det er dog vigtigt at sikre det samlede anlæg. Hovedgårdens placering nær Bækmarksbro giver mulighed for kulturelle aktiviteter på stedet, mens de små husmandssteder har egenskaber inden for bosætning på landet med nærhed til skole og indkøbsmuligheder.

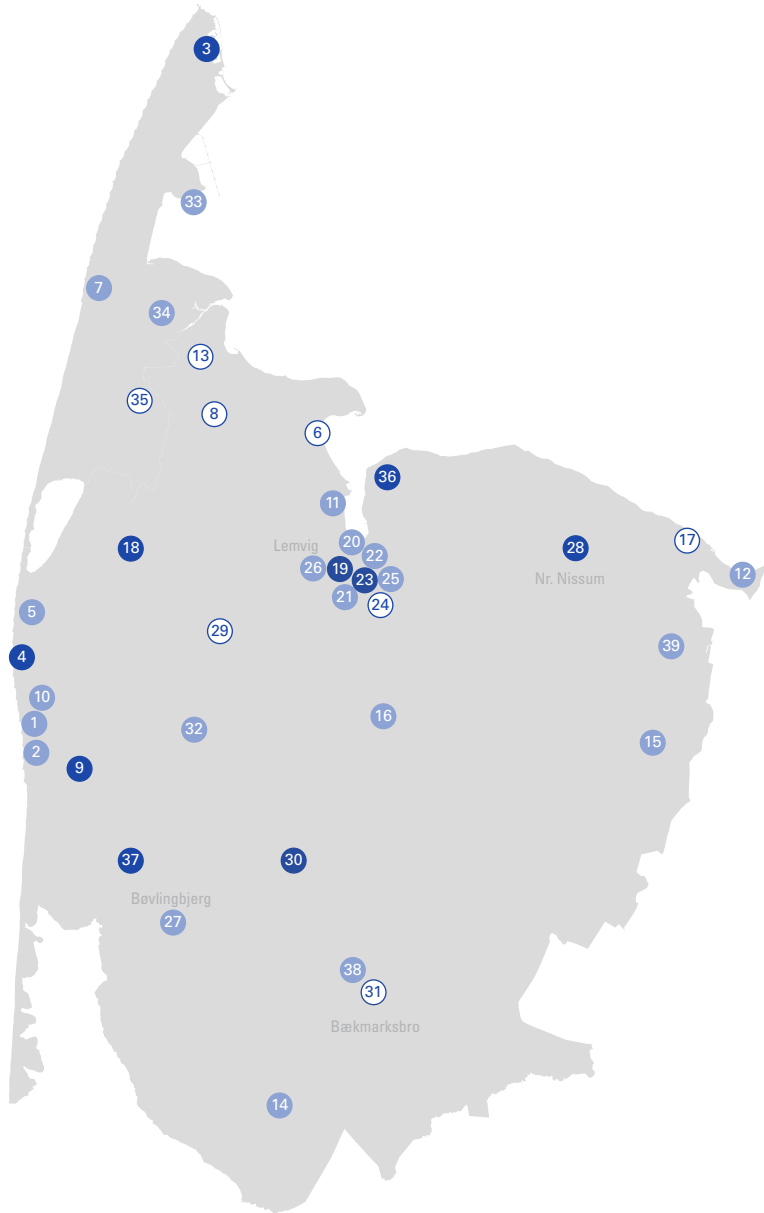

Kulturlandskabet med de bevarede hulveje er endnu aflæseligt og udgør en vigtig del af fortællingen om Gudums gamle vejforløb og funktion som vadested. Kirken, gården Gudumkloster og klostermøllen med møllesø udgør ligeledes vigtige fortællende elementer i kulturmiljøet.

De naturskønne omgivelser giver miljøet egenskaber inden for bosætning, men bebyggelsen i Gudumstad er i forfald, og et byfornyelsesprojekt kunne løfte området omkring broen. Fortællingen om de religiøse aktiviteter kunne styrkes, hvis klostrets placering blev markeret i landskabet og historien formidlet.

KULTURMILJØERNES SAMLEDE VÆRDI
LEMVIG KOMMUNE

- HØJ VÆRDI (VÆRDISUM 11-15)
- MIDDEL VÆRDI (VÆRDISUM 8-10)
- LAV VÆRDI (VÆRDISUM 3-7)

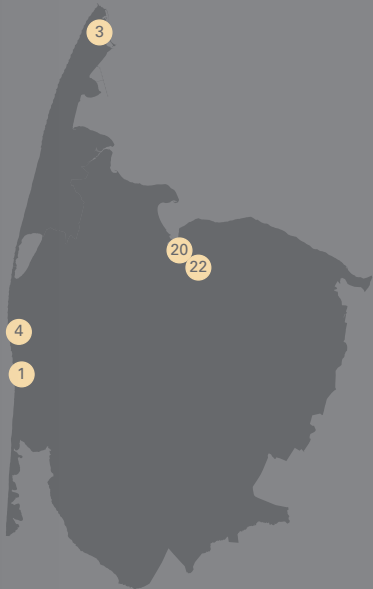

KULTURMILJØERNES EGENSKABER
LEMVIG KOMMUNE

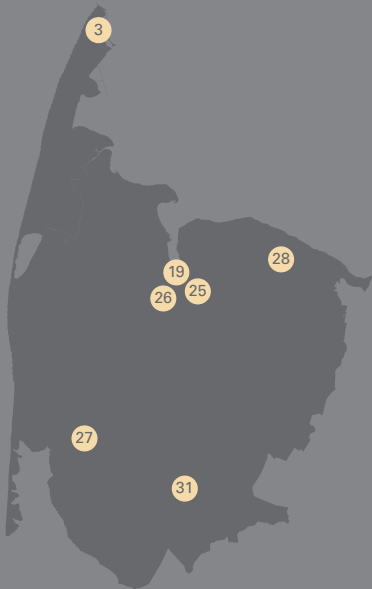
- HØJ (VURDERING 4-5)

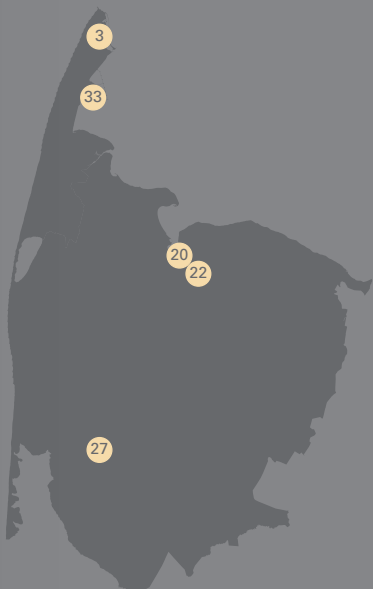
TURISME

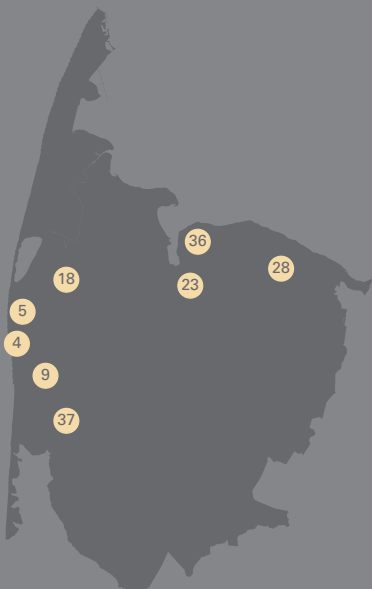
BOSÆTNING

ERHVERV

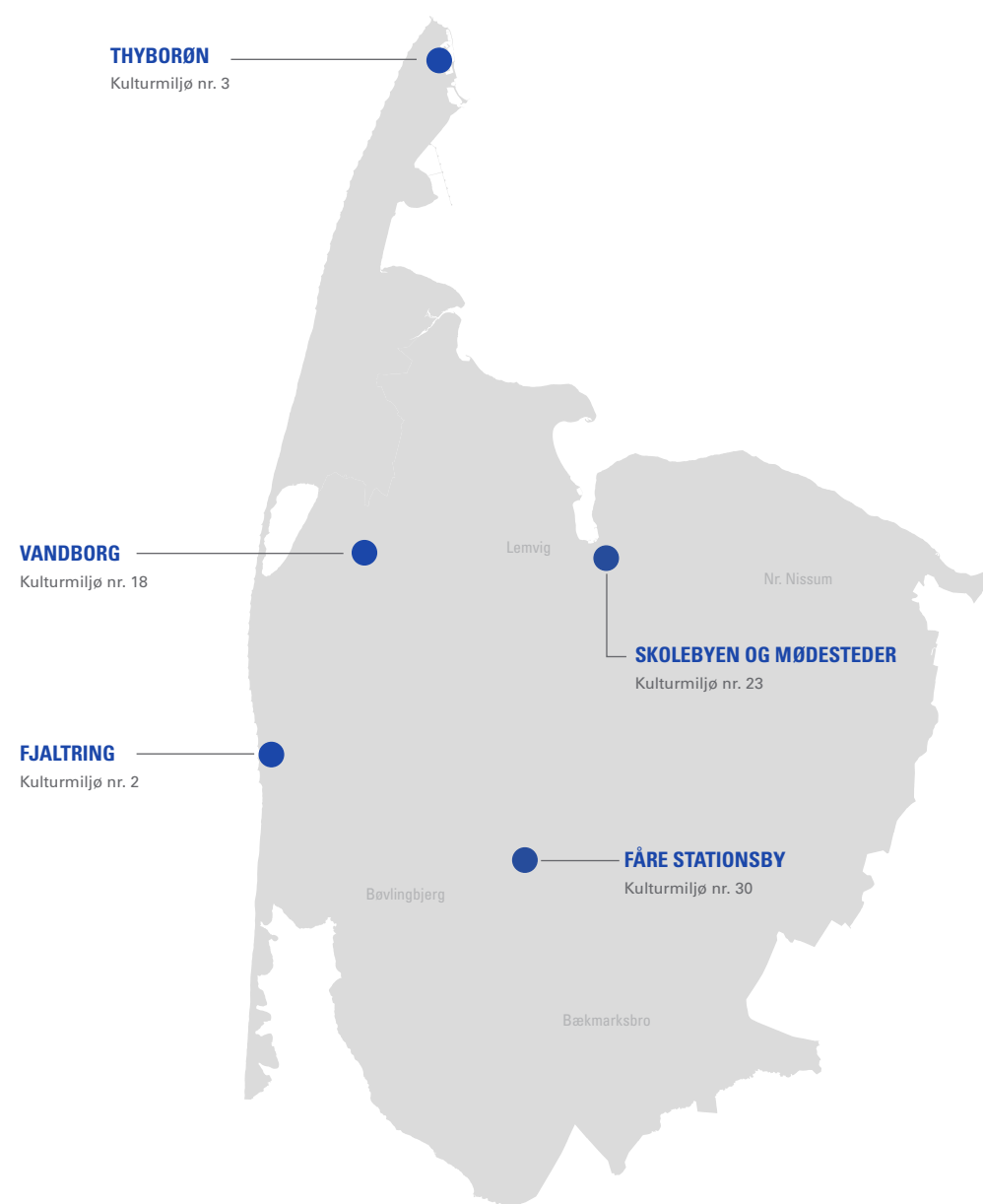

KULTUR

UDVALGTE KULTURMILJØER

LEMVIG KOMMUNE

5 UDVALGTE KULTURMILJØER

De udvalgte kulturmiljøer er et eksempel på, hvordan kommunen kan arbejde med screeningens resultater i en videre planlægningsproces. Udvælgelsen er baseret på de formål og kriterier, der blev defineret i screeningens opstartsfase.

FJALTRING

De firlængede gårde langs Rubyvej ligger i det åbne, barske kystlandskab og repræsenterer vestjysk egnsbyggeskik. I baggrunden ses Fjaltring kirke

BESKRIVELSE

Vest for Fjaltring by ligger Fjaltring kirke med præstegård, Høfde Q samt flere gårde. Rækkegårdsbebyggelsen langs Rubyvej er foruden kirken den ældste bebyggelse i området, og flere af klitgårdene har stuehuse fra 1800-tallet i traditionel vestjysk byggeskik. Blandt gårdene ligger et par gamle strandfogedgårde og Tuskær Redningsstation. I den sydlige del af området findes nyere kystsikringsanlæg etableret fra 1970'erne og frem, hvor man for at sikre kysten byggede et indrykket dige og eksproprierede de gårde, som kom til at ligge vest for diget. Staten overtog i den forbindelse gårdene Tuskær og Tuukkaq, som i dag fungerer som kulturhuse. Tuskær har skiftende udstillinger og musikarrangementer, og Tuukkaq huser en grønlandsk samling samt Tuukkaq Teatret.

KULTURMILJØETS VÆRDIER

Rækkegårdsbebyggelsen langs Rubyvej er meget karakteristisk for egnen og har en høj kulturhistorisk og arkitektonisk værdi. Rækkegårdsbebyggelsen, kirken og landskabet udgør en helhed med en høj grad af integritet og en stærk fortælling.

BÆRENDE ELEMENTER

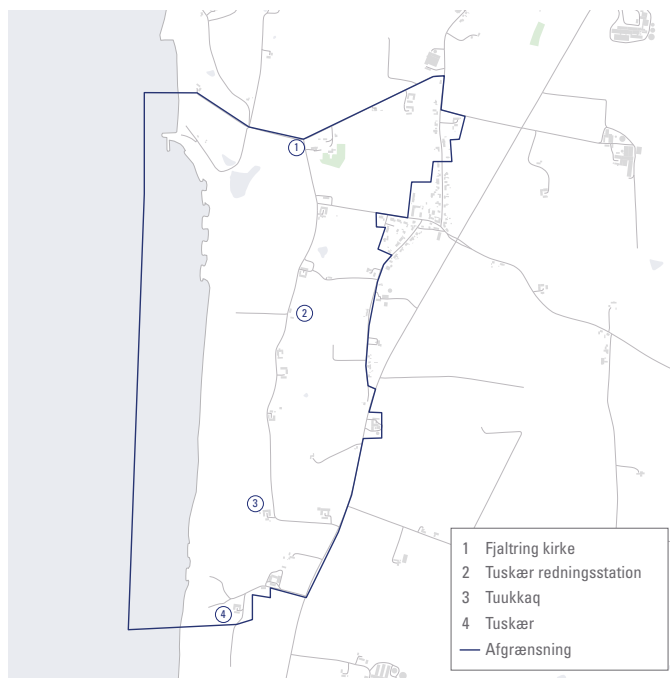
Fjaltring Kirke, præstegård og Tuskær Redningsstation udgør sammen med rækkegårdsbebyggelsen og de to kulturhuse, Tuukkaq og Tuskær, bærende elementer i kulturmiljøet. Det åbne, barske kystlandskab er ligeledes vigtigt for forståelsen af stedet.

KULTURMILJØETS EGENSKABER

Fjaltring-området har med sin nære tilknytning til Vesterhavet, sin egnspecifikke arkitektur og de to kulturhuse stort potentiale for udvikling af kulturelle aktiviteter og som en vigtig destination i den stigende vestkystturisme.

BEMÆRKNINGER

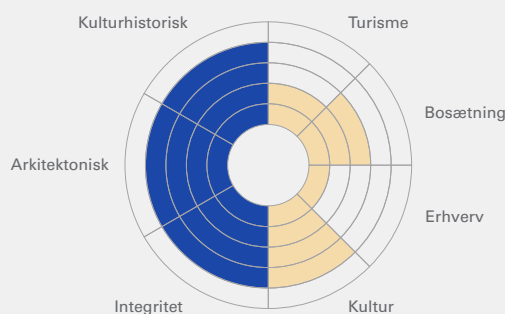
De to kulturcentre Tuskær og Tuukkaq kræver en gennemgribende restaurering for at sikre deres fortsatte virke og stærke arkitektoniske værdier. Det er vigtigt at sikre miljøets bevaringsværdier gennem en kulturmiljøudpegning.

Kulturmiljøet indeholder Fjaltring Kirke, præstegård og kirkegård, rækkegårdsbebyggelsen langs Rubyvej, Tuskær og Tuukkaq samt gårdene i den nordlige del af Fjaltring by

Kommune:	Lemvig Kommune
Kategori:	Landbrugsmiljø – Bondegårde
Udpeget i kommuneplan:	Nej
Emne i kommuneplan:	-
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- EGENSKABER

FJALTRING

Hvor Tuukkaq ligger, lå oprindeligt en strandfogedgård, som brændte i 1934. Efterfølgende blev Tuukkaq opført i Bedre Byggeskik med hjælp fra Tegnehjælpen. I dag huser gården Tuukkaq Teatret og en grønlandsk samling

Fjaltring Kirke og præstegård ligger få hundrede meter fra kysten, og på kirkegården ses karakteristiske hvide hegn omkring gravene

Den velbevarede klitgård, Rubyvej 15. I baggrunden ses Bøvling Klit

THYBORØN

Langs Vesterhavsgade opleves de enkle boliger, der kendetegner Thyborøn samt Transformertårnet i baggrunden

BESKRIVELSE

Indtil det endelige gennembrud af Agger Tange i 1862 lå Thyborøn i Thy og bestod af 9 huse. I 1899 blev Thyborøn endestation for VLTJ-banen, men byen oplevede først en større vækst med anlæggelsen af havnen i 1914. Efterfølgende er havnen udvidet med Søndre Inderhavn, industrihavn samt færgeshavn til Agger. I 1954 gennemførte staten et infrastrukturprojekt med en kombineret vej- og jernbanedæmning til beskyttelse mod oversvømmelse samt som en sikring af havnens status som en af landets største. I området findes også Thyborøn-fæstningen fra 2. Verdenskrig samt Kystdirektoratets røde huse opført fra 1930-45 i forbindelse med kystsikringen langs Harboøre Tange.

KULTURMILJØETS VÆRDIER

Thyborøn er i dag en af landets største fiskerihavne og et af de få steder, fiskeriets betydning opleves helt tydeligt. De røde huse, de enkle boliger og høfderne understøtter fortællingen om det barske miljø og den nære relation til havet.

BÆRENDE ELEMENTER

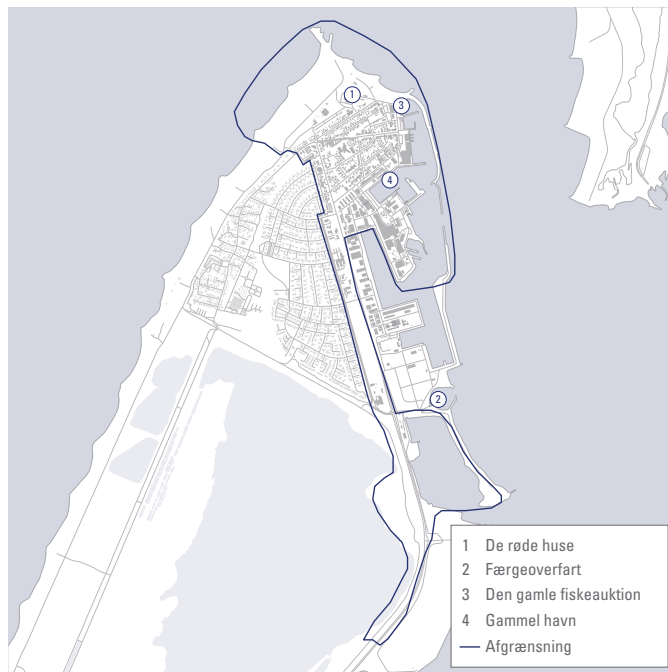
De bærende værdier i kulturmiljøet knytter sig til havnens tidligste bygninger placeret langs Havnegade, såsom sømandshjem fra 1917 og fiskeriauktion fra 1928. Bærende for kulturmiljøet er også Kystdirektoratets røde huse, skildpaddespionens bunkers, transformertårnet samt miljøet langs Bredgade.

KULTURMILJØETS EGENSKABER

Thyborøn har gode muligheder for at videreudvikle sit turisme-potentiale med afsæt i kulturmiljøet, da havnen og fiskeriet skaber grundlaget for en autentisk og stedsspecifik oplevelse. De røde huse og skildpaddespionens bunkers kan udnyttes i forbindelse med kulturformidlingen på stedet.

BEMÆRKNINGER

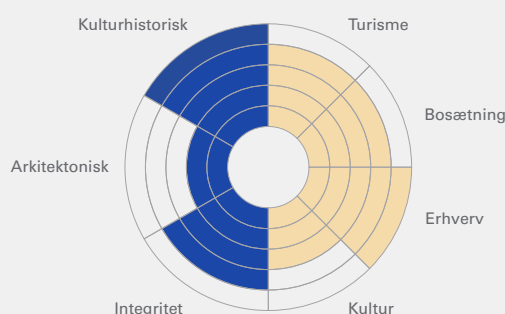
Det anbefales at udarbejde en strategisk udviklingsplan med afsæt i de kulturhistoriske værdier, for at synliggøre og sikre disse værdier i forbindelse med en turismeudvikling.

Afgrænsningen omfatter den ældre del af havnen og byen, de røde huse, dele af Thyborøn-fæstningen, høfderne og infrastrukturen langs Harboøre Tange

Kommune:	Lemvig Kommune
Kategori:	Bymiljø - Havneby
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Emne i kommuneplan:	Thyborøn
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- EGENSKABER

THYBORØN

Byens ældste bygninger findes langs Havnegade med blandt andet den gamle fiskeriauktion fra 1928, sømandshjemmet fra 1917 og havneadministrationsbygningen fra 1919

Ved Kystcentret Thyborøn findes en af skildpaddespionens bunkers. Bunkeren er malet som en af Kystdirektoratets røde barakker

De røde huse blev anlagt af Vandbygningsvæsenet (i dag Kystdirektoratet) i perioden 1930-45. På billedet ses også observationstårn fra den kolde krig

VANDBORG

Ved Vandborg Kirke ses den gamle skole i røde tegl samt den nye hvidkalkede gymnastiksal med rødt tegltag

BESKRIVELSE

Indtil slutning af 1800-tallet lå Vandborg kirke og den gamle skole for sig selv omgivet af fritliggende gårde. I forbindelse med landbrugets hastige udvikling og anlæggelsen af Vandborg Mejeri i 1887, udviklede området sig til en andelsby med fælles funktioner for de omkringliggende gårde. I forbindelse med mejeriet blev der opført bestyrerbolig, forsamlingshus, købmandsgård og boliger i Bedre Byggeskik. Ved den gamle skole blev der i 1910 opført en ny skole af arkitekt Mogens Clemmensen med skolebygning og gymnastiksal. I området findes også flere gårde, præstegård, missionshus og oprindelige markstrukturer.

KULTURMILJØETS VÆRDIER

Vandborg er et tidstypisk billede på Lemvig-egnens bydannelser i slutningen af 1800-tallet og et fint eksempel på en andelsby, der fremstår helstøbt i sin struktur med en stærk arkitektonisk sammenhæng i form af Bedre Byggeskik. De mange gårde og velbevarede markstrukturer omkring Vandborg understøtter endvidere fortællingen om andelsbyen og dennes udvikling.

BÆRENDE ELEMENTER

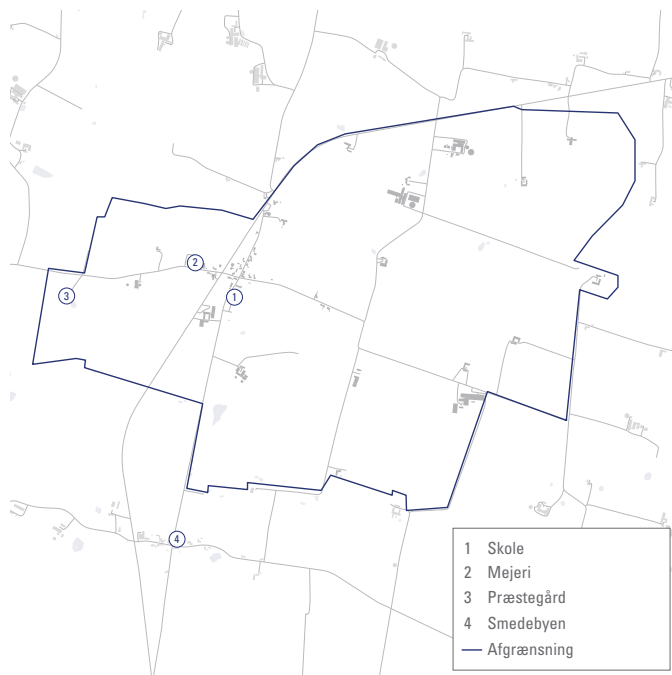
De bærende værdier for kulturmiljøet knytter sit til placeringen i det åbne landskab og sammenhængen med de fritliggende gårde, samt den gennemgående Bedre Byggeskik-arkitektur. Samspillet mellem kirken, den nye og gamle skole samt miljøet omkring mejeriet er ligeledes et vigtigt træk i kulturmiljøet.

KULTURMILJØETS EGENSKABER

Skolen, forsamlingshuset og den tidligere købmandsgård besidder gode muligheder for en udvikling af offentlige kulturelle formål og erhverv i forbindelse med turismen ved Fjaltring, Ferring og Bovbjerg.

BEMÆRKNINGER

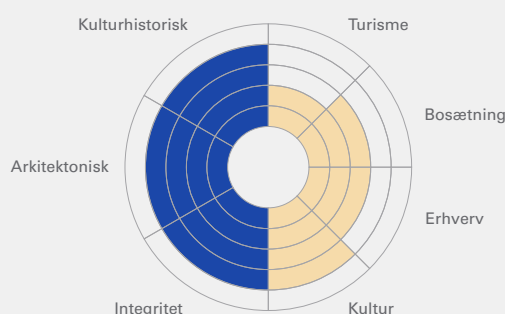
Kulturmiljøet fremstår yderst velholdt og som et stærkt eksempel på egnens udvikling. Det anbefales derfor at udpege området og sikre det mod utilpasset nybyggeri og ombygninger, der svækker den samlede oplevelse af kulturmiljøet.

Afgrænsningen omfatter Vandborg Mejeriby og Vandborg Kirkeby, præstegården samt dele af det omkringliggende landskab med de fritliggende gårde

Kommune:	Lemvig Kommune
Kategori:	Bymiljø - Andelsby
Udpeget i kommuneplan:	Nej
Emne i kommuneplan:	
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- EGENSKABER

VANDBORG

Vandborg fremstår helstøbt med en ensartet arkitektur og solitær beliggenhed i det åbne landskab

Den nye skole i Bedre Byggeskik af Mogens Clemmensen fremstår som et stærkt arkitektonisk bygningsværk

Mejeriets hovedbygning er nedrevet, men den resterende del fremstår intakt

SKOLEBYEN OG MØDESTEDER

Lemvig bibliotek fra 1930 og kigget ned ad Skolegade, hvor den gule, pudsede bygning tidligere var borgerskole

BESKRIVELSE

Lemvigs bymidte indeholder en række fremtrædende uddannelses- og kulturinstitutioner fra slutningen af 1800-tallet og starten af 1900-tallet, herunder missionshuset, teknisk skole, handelsskole, biograf, bibliotek og hotel. Som følge af en udvidelse af jernbanenettet voksede Lemvig, og sydøst for byen blev der opført en række nye institutioner omkring Borgerskolen fra 1858, og kvarteret udviklede sig til et mødested for byens borgere. Institutionerne fordeler sig på fire karréer i Lemvigs bymidte, og flere kan genkendes på den tidstypiske historicistiske stil.

KULTURMILJØETS VÆRDIER

De mange og velbevarede institutionsbygninger bærer en høj kulturhistorisk og arkitektonisk værdi. Institutionsbygningerne opleves ikke i sammenhæng på grund af deres spredte beliggenhed, hvilket svækker oplevelsen af det samlede kulturmiljø.

BÆRENDE ELEMENTER

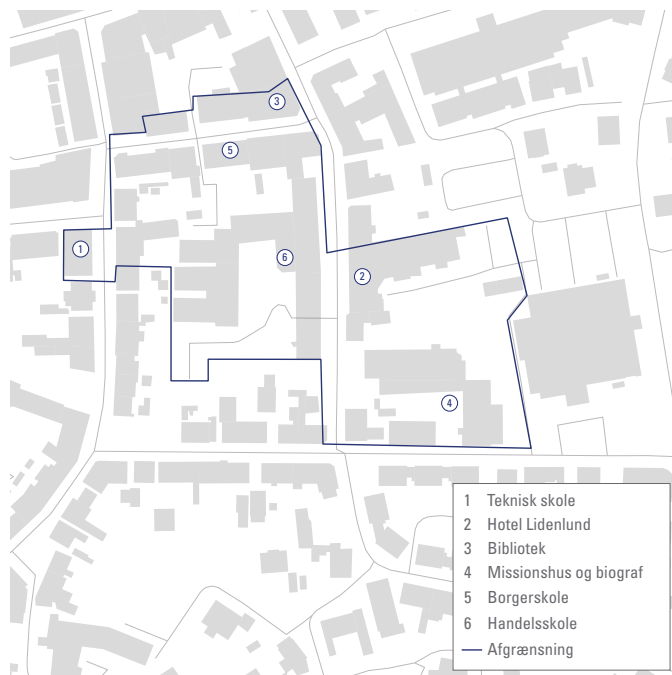
Teknisk skole fra 1898, biblioteket fra 1930, biografen fra 1921 og missionshuset fra 1880 udgør bærende elementer i kulturmiljøet, men alle institutionsbygningerne rummer høje bevaringsværdier. Derudover er flere beboelsesejendomme fra samme periode med til at skabe en helhedskarakter.

KULTURMILJØETS EGENSKABER

Der drives fortsat biograf, bibliotek og hotel i de oprindelige bygninger, hvilket giver naturligt gode egenskaber inden for kultur. Miljøets tætte relation til centrum løfter tilmed potentialet for kulturelle aktiviteter og kulturformidling.

BEMÆRKNINGER

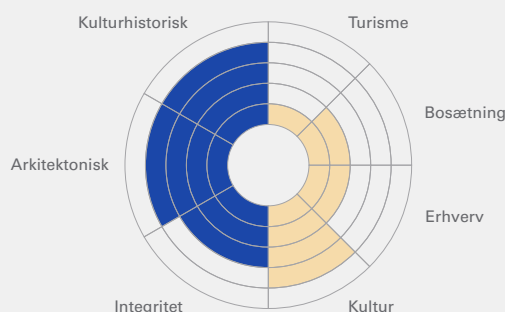
Handelsskolen flyttede i 2013, og de tomme bygninger rummer en oplagt mulighed for at binde kulturmiljøet sammen på tværs af baggårdene. I forbindelse med områdefornyelsen 'Lemvig på bagsiden' kan potentialet for kultur og kulturformidling udvikles, men det er vigtigt at sikre den arkitektoniske kvalitet og udvikle strategisk, så den fortællende helhed styrkes.

Afgrænsningen omfatter de mange institutioner, Skolegade, en del af Vase samt ældre etageejendomme

Kommune:	Lemvig Kommune
Kategori:	Bymiljø – Købstad, Offentlig service – Skole og uddannelsesinstitutioner
Udpeget i kommuneplan:	Nej
Emne i kommuneplan:	-
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- EGENSKABER

SKOLEBYEN OG MØDESTEDER

Hotel Lidenlund fra 1919, der frem til 2006 hed Industrihotellet

Teknisk skole fra 1898 er opført i historicistisk stil

Lemvig Biograf fra 1921

FÅRE STATIONSBY

Fåre Station ligger på jernbanestrækningen Vemb-Lemvig, hvor den i dag fungerer som trinbræt til VLTJ-toget

BESKRIVELSE

Fåre er en mindre stationsby, som opstod i forbindelse med opførelsen af stationen på jernbanestrækningen Vemb-Lemvig fra 1879. Stationen ligger sammen med den gamle kro centralt i byen, og omkring stationsmiljøet udviklede sig et andelsmiljø med brugsforening, forsamlingshus og frysehus. Vest for stationsmiljøet ligger den gamle skole og smedje, og sydøst for byen ligger Fåremølle. Mange af byens oprindelige funktionsbygninger er bevaret som følge af stagnation, og Fåre karakteriseres derfor ved sin lille størrelse.

KULTURMILJØETS VÆRDIER

Fåre er et godt eksempel på, hvordan de vestjyske stationsbyer har set ud i slutningen af 1800-tallet. Med sin tidstypiske stationsbysarkitektur og de bevarede funktionsbygninger fremstår Fåre som et let aflæseligt kulturmiljø. Selve stationsbygningen har en høj arkitektonisk værdi, men flere huse i byen er meget omdannede eller i dårlig stand. Fåremølle er ikke længere genkendelig som mølle.

BÆRENDE ELEMENTER

Kulturmiljøets bærende elementer udgøres af de bevarede funktionsbygninger; stationsbygningen, de omkringliggende pakhus og skure, de bagvedliggende villaer samt den gamle kro, skolen, smedjen, brugsforeningen, frysehuset og forsamlingshuset.

KULTURMILJØETS EGENSKABER

Kulturmiljøets egenskaber ligger primært inden for kulturformidling, da Fåre udgør et tydeligt eksempel på stationsbyen som typologi, og byens kulturhistorie kan aflæses direkte i miljøet. Fåre har derfor potentiale som et af flere kulturstop på VLTJ-banen.

BEMÆRKNINGER

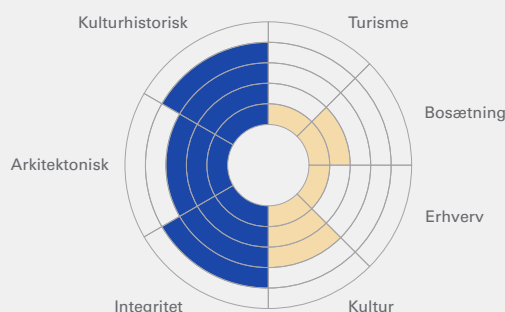
Stationsbygningen i Fåre er udpeget med en høj bevaringsværdi og bygningerne omkring til en lavere værdi. Det nære stationsmiljø har dog samlet set en høj kulturhistorisk værdi, som er vigtig at sikre som helhed gennem en kulturmiljøudpegning.

Kulturmiljøet omfatter stationsmiljøet og den omkringliggende stationsby. Fåremølle fremstår i dag meget omdannet og indgår ikke i afgrænsningen

Kommune:	Lemvig Kommune
Kategori:	Bymiljø - Stationsby
Udpeget i kommuneplan:	Nej
Emne i kommuneplan:	-
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- EGENSKABER

FÅRE STATIONSBY

Stationsbygningen danner i sammenhæng med de primitive pakhuse og skurbebyggelser et autentisk miljø omkring jernbanen, og stationen har med sit detaljerede murværk og originale vinduer høj arkitektonisk værdi, men trænger til restaurering

Fåre karakteriseres af det centrale jernbanekryds og det lange, lige kig langs jernbanen

I byen ses mange eksempler på stationsbyarkitektur fra begyndelsen af 1900-tallet som villaen i forgrunden. I baggrunden ses jernbanekrydset og den gamle kro

